

"KELEIVIS"

DARBO ŽMONIŲ LAIKRASTIS

Leidžia

J. G. GEGUZIS & CO.

Prenumerata metams:

Amerikoje 1.50
Kanadoje ir užsienio šalyse \$2.00

Prenumerata pusei metų:

Kanadoje ir užsienio šalyse 1.25
Amerikoje 90c.

Apie prekes ir kainas klauskit laišku.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais, taip adresuokite:

"KELEIVIS"

28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

KELEIVIS

"KELEIVIS"

LITHUANIAN WEEKLY

Published by

J. G. GEGUZIS & CO.

Every Thursday in Boston, Mass.

Represents over 4,000 Lithuanians

in the City of Boston, 50,000 in

New England and about 400,000

in the United States.

The Best Advertising Medium.

Advertising rates on application.

All communications should be

addressed to:

"KELEIVIS"

28 Broadway, S. BOSTON, MASS.

No. 5

Telephone:
So. Boston, 935-W.

SO. BOSTON, MASS., 3 Vasario (February), 1915 m.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the act of March 3, 1879.

Telephone:
So. Boston, 935-W.

Metas XI.

Rusai vėl šluoja Prusus; Tilžė jau pasidavė, Pilekalis subombarduotas.

Nauja rusų banga užliejo rytų Prusus ir eina ant Karaliaučiaus. Karpatuose priešininkai spiečia milžiniškas spėkas ir laukiama nusprendžiamojo mušio. Austrija ragina Vokietiją jau taikyties. Rusijos mušio frontas tęsiasi 2,200 mylių. Turkai vėl sumušti. Vokiečių oro laivyno užpuolimas ant Londono atmuztas.

Iš karės lauko.

NAUJA RUSŲ ARMIA VĖL ŠLUOJA PRUSUS.

Tilžė ir Pilekalis rusų rankose.

Kuomet vokiečiai padeda austrams ginti nuo rusų Bukoviną ir Vengriją, tuo pačiu laiku visai netikėtai rytų Prusus išveržė stipri nauja rusų armija ir nesulaikoma eina pirmyn, viską prieš savę sluodama.

Šita nauja rusų armija pabaigoj pereitos savaitės sumušė vokiečius prie Tilžės, sunaikino Pageiguose geležinkelio stotį, išardė geležinkelį jungiantį Tilžę su Iseručiu (Insterburg) ir atsidūrė vos tik 70 varstų nuo didžiosios vokiečių tvirtovės Karaliaučiaus (Koenigsbergo).

Vėliau gautos telegramos sako, kad apsupta Tilžė rusams jau pasidavė, nes nenorėjo, kad miestą subombarduotų. Pilekalis, miestas netoli Stalupėnų, buvo paimtas per mušį. Vokiečiai čionai statė rusams stiprų pasipriešinimą. Rusų artilerija pylė ugnimi į miestą visą dieną ir beveik visą jį sunaikino. Iš 6,000 gyventojų čia beliko tik 300 moterų, vaikų ir senelių.

NAUJA RUSŲ ARMIA DIDELIS VOKIEČIAMS PAVOJUS.

Ta nauja rusų armija, kuri kaip kokia banga užliejo nuo Lietuvos visą Prusų pakraštį, yra didelis vokiečiams pavojus. Tilžė guli tiesiai į šiaurę nuo Iseručio ir vos tik 30 anglų mylių nuo to svarbaus miesto ją teskoria. I Karaliaučiu iš Tilžės tik 60 mylių. Todėl jeigu dabar vokiečiai greitai laiku nepastatys prieš rusus iš šiaurės ir iš pietų stiprių frontų, tai Iserutis tuojaus bus rusų rankose ir tuojaus bus apsupta Karaliaučiaus tvirtovė. Kada šita žinia rašoma, ant Iseručio traukia jau dvi rusų kolonoms.

Sakoma, kad generalis vokiečių štabas, persigandęs šituo rusų žygiu ir neturėdamas atsargų spėkų jiems sulaukyti, pradėjo traukti kareivius iš po Varšuvos ir siunčia juos prieš rusus Prusuose. Iš Galicijos vokiečių rezervas, kurios buvo nusiųstos austrams į pagalbą, taipgi eš atšauktos. Tokiu būdu rusams palankio lengviau prie Varšuvos ir Austrijos.

Naujo rusų armijos frontas ištiesęs Prusuose nuo Tilžės apietinės iki Gumbinės ir Darkiemo. Žemaičių ir pietus, Mozurijos ežerų rajone, rusai stovi įsikęję jau visą žiemą. Apie Gumbinę dabar eina rušys.

RUSIJOS MUŠIO FRONTAS TĘSIASI 2,200 MYLIŲ.

Pirmą syk istorijoj taip plačiai išsivysto mušio laukai. Rusijos mušio frontas šiandien prasideda nuo Baltijos pajurio, traukiasi per rytų Prusus, per visą Lenkiją, per Karpatų kalnus ir visą Austro-Vengrijos pasieniu iki Rumunijos. Tik ties Rumunija jis pertrūksta. Už Rumunijos tuoj prasideda Turkijos siena ir vėl mušio frontas eina tolyn; jisai tęsiasi per Krymą, visu Juodos jūros pakraščiu, per Kaukazo kalnus ir Persiją iki pat Tavrizo. Šita linija turi 2,200 anglų mylių. Ant visos tos linijos stovi siena ginkluotos kareivijos ir su kanuolėmis ir arkais ir nuolatos veda mirtiną kovą: tai ginasi nuo užpuolimo, tai pati užpuola.

Tai gi Rusijai netaip lengva kariaut, kaip išrodo.

DAR 5 ANGLŲ LAIVUS PALEIDO DUGNAN.

Pereitoj subatoj vokiečiai vėl nugalėjo Angliją. Aiirijos juroj nardomoji vokiečių laivė No. 21 sunaikino du prekių laivus, "Ben Cruchan" ir "Linda Blanche". Pirmojo garlaivio kapitonas sako, kad anksti iš ryto netikėtai šalia jo laivo pasirodė nardomoji vokiečių laivė ir liepė jam sustot. Tuomet ant jo užlipo keli vokiečių oficeriai ir gryną anglų kalba liepė visiems žmonėms 10 minučių apleisti laivą. Kaip tik "Ben Cruchan" laivininkai susėdę į valtį ir atsitolino, vokiečiai paleido miną ir anglų laivas nuėjo su visoms prekėms ant dugno.

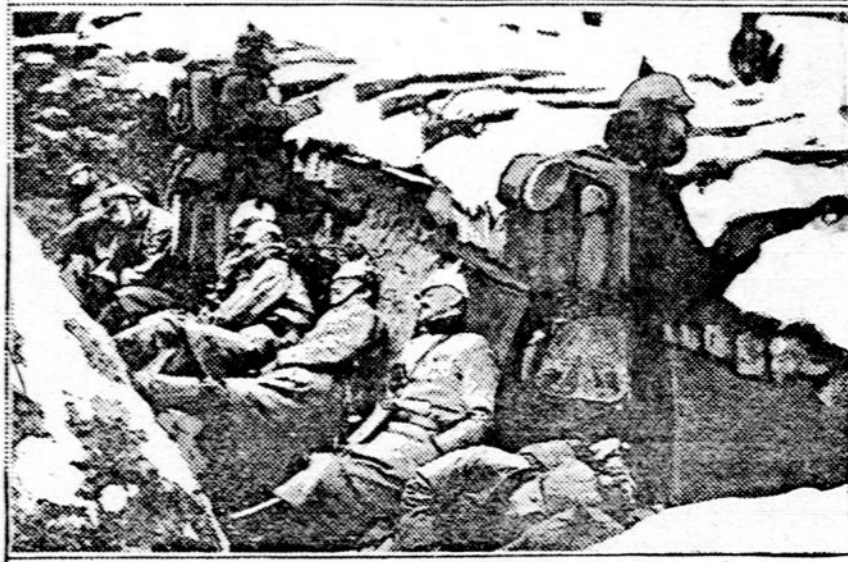
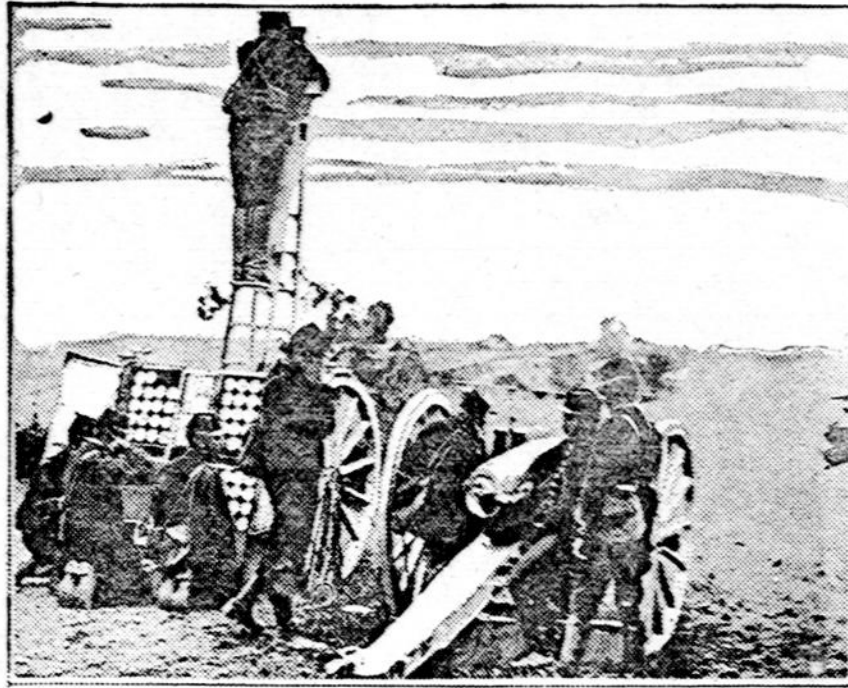
Su "Linda Blanche" vokiečiai pasielgė taip pat. Anglų laivininkų jie nenuskandino, nes tai buvo ne kareiviai, o paprasti prekių laivų darbininkai. Žvejų laivas, kurs surinko tuos jurininkus ir atvežė Liverpolin, sako matęs da ir trečią garlaivį eksploduojant.

Dabar visa Anglija stebisi, kokių būdu vokiečių nardomoji laivė galėjo atsirasti Aiirijos juroj, taip toli nuo Vokietijos.

Kita vokiečių nardomoji laivė nuskandino du anglų prekių laivus Anglijos susmaugoj, netoli Havre, pereitoj nedėlioj. Tai gi dvi dienas vokiečiai sunaikino anglams penkis prekių laivus.

NUSKENDO ANT JURIŲ LAIVAS.

Tarp Amerikos pakraščio ir Hawaii salos susidūrė pereitoj savaitėj du prekių laivai. Vienas jų nuskeno; prie to žuvo ir vienas žmogus.

Photos by American Press Association.

Paveikslėlis parodo, kaip miega vokiečių kareiviai apkasuose, rytų Prusuose, kur dabar išveržė nauja rusų armija. Laukas aplinkui baltas, apklotas sniegu. Kareiviai miega nenusirengę, gatavi kas minutą įmušį. Jų šautuvai guli ant apkasų užtaisyti, kaip tik šaut. Sargai stovi ant sargybos, kad rusai neužkluptų miegančius. Viršutinis paveikslėlis parodo francūzų artileristus šaudant į vokiečius. Vienas francūzas išlipęs majakan tēmija, kaip krinta šoviniai.

ANGLIJOS IR VOKIETIJOS LAIVYNO NUOSTOLIAI.

Iš pradžios karės daugiausia nuostolių turėjo Anglijos laivynas. Vėliau Vokietijos nuostoliai pradėjo didėti. Dabar jau Vokietijos laivyno nuostoliai perviršijo anglų nuostolius dvigubai. Anglijos kariškų laivų žuvo iš viso 21, o Vokietijos — 42. Bet žmonių ant jurių žuvo daugiau anglų pusėj, nes 5,664, kuomet vokiečių jurininkų žuvo tik 4,428.

AFRIKOJ VOKIEČIAI SUMUŠĘ ANGLUS.

Vokiečių pietinės Afrikos gubernatorius patvirtina žinią, kad 25 rugsėjo vokiečiai tenai sumušė anglus. Trijs anglų eskadronai eš visiškai sunaikinti. 15 anglų oficerių ir 200 kareivių eš paimta nelaisvėn.

100,000 BEDARBIŲ CHICAGOJ.

Surinkta taip vadinamos "public welfare" komisijos statistika Chicagoj parodo, kad šiuo metu laiku tame mieste yra 100,000 žmonių be darbo.

KRUVINAS MUŠYS ARGONUOSE.

Argonų giriose, Francūzijoje, priešininkai mušasi jau trečias mėnuo. Vokiečiai užpuolimus francūzai vis atmušdavo. Bet pereitoj savaitėj francūzams nepavyko. Vienoj vietoj vokiečiai juos skaudžiai sumušė. Oficijalis Berlyno pranešimas apie tą mušį sako: "Musų ataka, padaryta ant francūzų pietinėj Argonų girių pusėj, buvo labai pasekminga. Mes paėmėm nelaisvėn 12 priešo oficerių ir 733 kareivius. Beto mums teko 12 mašininių ir 10 mažesnių kanuolių. Priešo nuostoliai buvo labai dideli. Francūzai paliko ant mušio lauko 500 savo lavonų. Jų No. 155 regimentas, kaip rodo, liko visiškai sunaikintas. Vokiečių nuostoliai palyginamai nedideli."

Francūzų valdžia prisipažįsta, kad francūzai buvo priversti čionai prieš vokiečius pasitraukti ir turėjo sunkių nuostolių, bet sako, kad vokiečių nuostoliai būvę kur kas didesni, nes jie atakavo. Tas gali but.

SAKO, VOKIETIJA LAIMĖS.

Vokietijos kronprincas (sosto įpėdinis) Frederikas Vilimas, vokiečių armijos vadas Alzacijoje, yra pilnas vilties, kad Vokietija laimės. Tokios nuomonės ešas ne vien tik jis, bet kiekvienas vokiečys ir kiekvienas austras, ir todėl jie eš pasiryžę kovot iki paskutinio kraujo lašo. Jisai sako, kad Francūzija ir Rusija kariauja tik dėl Anglijos, kuri nori sunaikinti Vokietijos pirklybą. Todėl Vokietija tvirtai tikinti, kad kaip tik Rusijos ir Francūzijos žmonės dažinos, kad jie atlieka Anglijai tą "nešvarų darbą", jie atsisakys muštis ir tuomet Vokietija galės lengvai su Anglija apsidirbti. Vokietija laimės.

AUSTRAI SKAUDŽIAI SUMUŠTI.

Nieko negelbėjo austrams ir vokiečių pagalba. Rusai gavo 250,000 naujų kareivių ir skaudžiai austrus sumušė Karpatų kalnuose ties Dukla ir Viškovu. Mušys tvėrė čia 3 dienas. Rusai paėmė nelaisvėn 60 austrų oficerių ir 2,400 kareivių, prie to da ir 13 kanuolių. Austrai sunkiai nukentėję visiškai iš čia pasitraukė ir rusai vėl turė atvirą kelią į Vengriją. Būtinai esanti visa jau rušų armija.

Kovovina tai nedidelė Austrijos provincija, angventas mažarusių ir guli šalia Galicijos, prie pat Rusijos sienos.

ORLAIVIS BOMBARDAVO LIEPOJŲ.

Londonė gauta žinių, kad praėjusioj savaitėj virš Liepojaus pasirodė vokiečių orlaivis ir tuoj pradėjo mėtyti į miestą bombas. Rusai pradėjo šaudyti iš kanuolių ir orlaivis likos nušautas žemėn. Vokiečių lakunai suimti.

JUODOS JUROS LAIVYNAS VEIKIA.

Rusų laivynas Juodoj juroj pereitoj savaitėj pridūrė turkams nemažą nuostolių. Tarpe 25 ir 27 sausio jisai paskandino keliatą pasazierinių turkų laivų. Sausio 27 rusų laivynas užklupo prie Samsono du turkų skraiduolių, "Midžidije" ir "Breslau", kuriuos persekiojo iki pat vakaro.

Sausio 28 vienas rusų minininkas padarė drąsų užpuolimą ant turkų miesto Trebizondo ir pradėjo šaudyti iš kanuolių į stovėjusius tenai turkų kareivius. Kada turkai išbėgiojo, rusų minininkas subombardavo jų kazarmes ir sunaikino miltų magazinus. Paskui tas pats minininkas užpuolė Rizos uostą, nutildė dvi turkų baterijas, paskandino kelias laives ir sudegino kazarmes.

NEIŠPASAKYTAS RUSŲ GUDRUMAS.

Petrogradas giriiasi pasauliui, kokių gudrių esama caro kareivių. Kaukaze jie suėmė tiek daug tukstančių turkų, kad iš pradžios nežinojo nė kur juos padėt, ne kaip juos suvaldyt. Iš šito keblaus padėjimo rusus išvadavo tečiaus neišpasakytas jų gudrumas. Jie atėmė turkams petnešas, diržus ir išpauštė jiems iš kelių visus guzikus. Turkai buvo priversti laikyti savo kelnines rankomis ir negalėjo bėgti; tokiu būdu nedidelis būrelis rusų galėjo atvaryti Rusijon baisiai didelį burį turkų. Tik jau nesvietiškas gudrumas.

KONFISKUOJA VISUS JAVUS.

Su 1 vasario diena Vokietijos valdžia konfiskuoja visus savo šalies javus. Ji daro tai dėl to, kad ištesėti duona iki kitos piutės. Italijoje gauta žinia, kad sekdam Vokietijos pavyzdžiu tą patį daro ir Austrijos valdžia. (Žiūrėk apie tai per žvalgoj.)

ANGLIJA SIUNČIA 300,000 KAREIVIŲ.

Londonas.— Šioje savaitėje Anglija siunčia Francūzijon dar 8 kariumenės korpusus. arba 300,000 kareivių prieš vokiečius.

BOMBARDUOS ANGLIJĄ PER JURES.

Vokiečių laikraštis "Artilleristische Monats Heft" sako, kad Kruppo fabrika pagamino vokiečių artilerijai tokių kanuolių, iš kurių galima per jures pasiekti Anglijos pakraštį. Kalibras šitų kanuolių esąs 16 colių ir jos neša 26 mylias su viršum, kuomet jurių sumauga ties Anglijos miestu Doveru turi tik truputį daugiau, kaip 20 mylių pločio. Tokios kanuolės vienas šoviny (kulka) sveria 2,024 svarus.

Karės žinovai tečiaus tvirtina, kad Vokietija tu kanuolių nebandys, pakol nepašams francūzų pajurio miesto Calais, ties kuriuo yra siauriausia jurių vieta. Iš čia vokiečiai galėtų siekti savo naujomis kanuolėmis pusšėtos mylios Anglijos gilumon.

IR ANGLŲ DU LAIVAI NUKENTEJO.

Pereitam "Keleivio" numeryje buvo plačiai rašyta apie jurių mušį, kuris įvyko 24 sausio netoli Anglijos. Buvo pasakyta, kad šitam mušyje vienas vokiečių kariškas laivas su 885 žmonėmis žuvo, o du sunkiai apdaužyti, kuomet iš anglų pusės tik 1 žmogus buvo užmuštas ir 11 sužeista. Dabar išsiaiškino, kad du anglų laivai taipgi nukentėjo. Skraiduolis "Lion" ir kontaminininkas "Meteor" buvo taip sugadinti, kad juos kiti laivai turėjo parvilkti namo. Ir žmonių nuostolių buvo daugiau, negu iš pradžios buvo paskelbta. Iš "Lion" igulos sužeista 17 jurininkų; iš "Tiger" 9 jurininkai ir 1 oficerius užmušta ir 8 žmonės sužeista; iš "Meteor" 4 užmušta ir 1 sužeista.

ITALIJA ŠAUKIA AT-SARGINIUS.

Roma.— Karaliaus paliepinu Italijoj paskelbta laikurių atsarginių mobilizacija. Šaukiama artileristai gimę 1888 metuose ir kareiviai gimę 1891—1894 metuose.

Kaip rodos, Italija ruošiasi prieš Austriją ir Turkiją.

DOVANOS UŽ ISIŠVERŽIMĄ ANGLIJON.

Kaip Londonas praneša, oficialis Vokietijos organas "Reichs Anzeiger" paskelbė, kad valdžia nutarė apdovanoti pinigais pirmutinį savo kareivį, kuris paspartins savo koją ant Anglijos žemės. Orlaivininkas, kuris metė pirmutinę bombą į Doverą, taipgi būvęs apdovanotas.

Peržvalga.

VOKIETIJA GRIEBIASI SOCIALIZISTISKŲ METODŲ.

Praėjusio savaitės telegramams pranešė, kad Vokietijos valdžia 1 vasario dieną konfiskuoja visus šalies javus. Ji daranti tati dēlo, kad galima būtų proporcingai dalinti žemės duoną. Atimdama dabar ukinkams ir pirkliams javus, Vokietijos valdžia mokės jiems tinkamai nustatytą mokestį.

Federalės vokiečių valstybės tarybos įsakymas skamba šitaip:

"Visos atsargos kukurūzų, kviečių ir miltų turi būti konfiskuota 1 d. vasario.

"Visos pirklybos transakcijos šiomis prekėmis draudžiamos jau nuo 26 d. sausio.

"Visų miestų valdžioms uždedama pareiga daryti ir dėti atsargon mėsos konservus.

"Visiems grūdų savininkams įsakoma tuojau pranešti, kiek jie turi grūdų, potam jie bus paimti valdžios nuosavybėn ir užmokėta tinkamai nustatyta mokestis."

Oficialis valdžios organas sako, kad iki šiol daug grūdų buvo sušeriama gyvuliams. Turtingesni ukinkai nepaisė, kad bėdiniams gali pritrūkti duonos. Negana to, visokie biznieri, turėdami daug pinigų, pradėjo dabar pirkti javus, kad pristigusių bėdiniams žmonėms duonos paskui brangiai tuos javus parduoti. Valdžia tam užbėgo. Beto, valdžiai paėmusi savo rankas visus javus galės šalis susilaukti kitos piutės. Valdžios organas džiaugiasi, kad Anglija dabar negalės badu numarinti vokiečių tautą.

Vadinas, Vokietijos valdžia griebiasi socializistiskų metodų. Šitas faktas yra labai svarbus socialistams. Vokietijos valdžia baisiai nenekenčia socializistų. Bet kada visai šaliai gresia bado pavojus, ji panaikina privatinų žmonių kontrolę ant duonos, ko socialistai reikalauja visose pirklybos ir pramonės šakose. Vadinas, šitas socializistų valistas yra geriausias.

RENGIA BEDARBIŲ DIENĄ.

Amerikos Socialistų Partijos komitetas ragina organizuotus darbininkus rengti 12 vasario "bedarbių dieną". Partijos organe "American Socialist" komitetas sako:

"Penki milijonai vyrų ir moterų Amerikoje šiandien yra be darbo. Kai nors turi būti daroma. O daryti gali vien tik darbininkai."

"Mes turim duot patarimą. Mes patariame, kad pėnųčioj 12 vasario, 1915 metu, padaryti visos šalies platumu Bedarbių Dieną."

Šitą baisią bedarbę Socialistų Partijos komitetas vadina didele draugijos tragedija:

"Vaikščioti milžiniškai bedarbių armijai iš miesto į miestą ir be jokios vilties įsietoti sau darbo — tai didelė draugijos tragedija."

"Tas yra tragedija tiems, kurie kenčia skurdą ir nedateklį. Tas yra taip pat tragedija ir tiems, kurie da dirba, bet žino, kad bile valanda tas smugis gali pasiekti ir juos. Tas yra tragedija ir visai tautai, kuri turi neišvengiamai kentėti nuo šitos bedarbės pasekmių."

Vasario 12 pripuola Linkolno gimimo diena. Daugelyje valstijų šita diena yra švenčiama. Todėl darbininkų organizacijos turi rengti susirinkimus, demonstracijas ir protestuoti prieš tokią tvarką, kur milijonai darbininkų miršta badu ir kencia didžiausią skurdą, o negali dirbti, jei-ku keliems kapitalistams jų darbas nereikalingas.

SAVOTIŠKA "TĖVYNĖS" ETIKA.

"Tėvynė" tankiai mėgsta pamokinti kitus laikraščius etikos. Ji jau kelis kartus prikišo "Keleiviui" etikos peržengimą už vieną tik pavadinimą tulo laikraščio "vėžiui." Ir tai toks išsitarimas buvo ne pačios redakcijos, bet pašalinės ypato, kuri su tuo laikraščiu polemizavo.

"Tėvynė" atrado neetišką net "Kataliką" rašyt su trumpintoj formoj "Ka-kas."

Ačiū "Tėvynėi" už tas pastabas. Bet jeigu jau "Tėvynė" duoda tokias lekcijas "Keleiviui" ir kitiems socializistų laikraščiams, tai turėtų ir pati į etikos veidrodį pasiziūrėti. Ji pamatyti ant savės tokių dėmių, kokių "Keleivijei" ir su žyburiais neraras. Padėkime, 4-tam numerijje ji kalbėdama apie etiką ir bardama kitus laikraščius už nemandagumą savo oponentą "Draugą" pavadina piemeniu. Gal netikėtis? Štai ištrauka:

"Laikraščiai — tai žmonių auklėtojai, ypatingai mūsų laikraščiai. Ir tuose mūsų laikraščiuose įsiviešpatavo toki kalba ir toks stilius, kokių niekur, tur būti, nerasime. Leiskime sau, prasideda polemika apie visą kokį nors klausimą: kaip bematant nuvaizduojama į dausus. Štai viename pastarųjų "Draugų" numerijū peržvalgoje kalbama apie kalėdinius mūsų laikraščio numerius. Peržvalgininkas norėjo iš tų numerijū susekti laikraščio dvasią ir pakraipą. Gražus bandymas. Tačiau neįsilaikė tonas. Prisikabins prie "Tėvynės" kalėdinio numerio įžangos straipsnio, nuvaizdavo ant redaktoriaus ypato, išvardindamas jį (paniekimo dēlo) vardu, jau nebe pavarde, tempdamas laikraštį net jo motinos varda! Tikrai piemens patelgimas."

Vadinas, "Draugas" tikras piemu. Ir piemu dēlo, kad pakritikavo "Tėvynės" redaktorių.

Mes čia neturim mažiausio noro ginti "Draugą" pasielgimus bei jo etiką, bet visgi turim pripažinti, kad mandagumo ir kalbos švarumo žvilgsniu "Draugas" stovi kur-kas augščiau už "Kataliką." Turbut niekas nevertoja tiek, anot "Tėvynės," piemeniškių žodžių, kiek "Katalikas." Kas nežino jo numylėto išsitarimo "kaip durnaropių primuomijos?" Priešingai sau laikraščio "Katalikas" kitaip niekašios nevadina, kaip "laikraštapaikis." Skaitant jo redaktoriaus apžvalgą kartais jautiesi esąs kokioj "tatiškoj užiegoj." O tečiaus šito augsaburnio "Tėvynė" dar niekad piemeniu nepavadino. "Keleivis" yra grubijonas, nes "Katalika" vadina "Ka-ku." Grigaitis yra grubijonas, nes prikišo syki "Tėvynės" redaktoriui SLA. edžias. "Draugas" yra piemu, nes kritikuoja "Tėvynę." "Katalikas" ko-ljojas net koku, bet jis yra geras vyras, "Tėvynės" neužgauna.

Ar ne savotiška "Tėvynės" etika?

VERGISKAS NUSIZEMINIMAS.

Kunigų "Draugas" be jokių ceremonijų užtėpė So. Bostono "tautininkų" organeliui keliatą antausių. Jis pasakė, kad to organelio redaktorius mažo mokslo vyrukas, kad jo redaguojamas laikraštis priguji jau prie mirusiųjų ir t. t. Rodesi, kad prasidės kova dėl tokio įžeidimo. Bet ne. So. Bostono "tautininkų" organelis nuo to laiko pasidarė "Draugui" toks prielankus, toks geras, kad dabar prie kiekvienos progos jį garbina ir gina. Matomai bijosi, kad koks kunigas vėl jam neužteptų.

Vergiskas nusizeminimas.

BADU NORI NUMARINTI VISĄ TAUTĄ.

Vokiečių valstybės sekretorius Theobald fon Bethmann-Hollweg pasakė, kad ateitijje Anglijos žodžiu jau niekas neapsigaus. Šitoj karėj Anglija parodžiusi, kad jos žodis nieko nereisčia. Ji pati sakiusi, jog valgomieji daiktai nėra jokia kontrobanda ir jie negali būti konfiskuojami. Tečiaus praktikoje Anglija parodžiusi visai kitokį veidą. Girdi:

"Nereikia užmirsti, kad Anglija badu nori numarinti visą 60 milijonų vokiečių tautą, atkirsdama jai maistą. Ji suparaliziavo net neutralių šalių pirklybą tuo tikslu. Iš Amerikos, kaip karę prasidėjo, da ne vienas laivas su grūdais nepasiekė Vokietijos. Anglija viską konfiskavo."

Iš to matyt, kad Anglija visgi yra pavojingiausias priešas.

KUO VISUOMENĖ DAUGIAU PASITIKI?

Tautininkai vis tebeskelbia, kad jie atsimetė nuo Lietuvos Šelpimo Fondo dēlo, kad tas fondas esąs "socialistų rankose," o visuomenė socialistams ne-užsitikinti.

Argumentuoti su tais vyrais būtų veltus darbas. Jie tvirtina savo ir gana. Bet leiskim kalbėti faktams.

Šiomis dienomis tautininkai paskelbė, kad per abudu jų fondų (Autonomijos ir Gelbėjimo) surinkta jau \$1,740.87. Bet prie šitos skaitlinės priskaityta ir tie \$500, kuriuos SLA paskyrė da prieš karę, ir tie \$60.00, kurie buvo prisišti stačiai į Visuotiną Lietuvų Suvažiavimą Lietuvos Šelpimo reikalams. Taigi atėmus tuos \$560 iš skelbiamos jų sumos, pasirodo, kad iki šiol jie surinko vos tik \$1,180.87.

Tuo tarpu Lietuvos Šelpimo Fondas, kuriam jie sako visuomenė nepasitiki, turi jau surinkęs \$3,118.78.

Ponai tautininkai, teiksime pasakyti dabar, kuo visuomenė daugiau pasitiki?

"JUODAS LISTAS" IGIJA PILIETYBĖ.

Vyriausis Suvenytų Valstijų teismas Washingtono uždavė didelį smugį darbininkų organizacijoms. Jisai savo nuosprendžiu pripažino, kad kapitalistas turi teisę pareikalauti iš savo darbininkų, kad jie neprigulėtų prie jokios organizacijos, arba pavaryti juos iš darbo, jeigu jie prigulės prie unijos.

Kansas valstija buvo pirmas tokį įstatymą, kad darbdavys neturėtų teisės reikalauti iš darbininkų, kad jie neprigulėtų prie unijos. Vyriausis teismas Washingtono atrado, kad toks įstatymas "priešingas konstitucijai."

Dabar kapitalistai galės boikotuoti visus unijistus. Surasys juos ant "juodojo listo," išsiuntinės po visas fabrikas ir unijistai darbo negaus. Tas konstitucijai nepriešinga.

BAISUS BEDARBIŲ PADEJIMAS.

Iš Butte, Mont., į "Milwaukee Leader" rašoma:

Nekuomet čia tokio skurdo tarp darbininkų nebuvo, kaip šimet. Bedarbiai neturi ko valgyti. Variakasių unija atidarė valgyklą ir duoda bedarbiams nors sriubos. Praėjusį mėnesį ši valgykla pavalgino 5,862 žmonių. Daugelis jų su šeimynomis. Kreiptasi į Butte's turtolių "chamber of commerce," bet pinigų čia nedavė alkaniesiems žmonėms nė cento. Bedarbius šelpia daugiausia socialistai.

BURNETTO BILIUS ATMESTAS.

Prezidentas Wilsonas po Burnetto bilium nepasirašė. Sugrąžindamas tą bilium kongresui prezidentas nurodė, kad jis atmets jį dėl to, kad draudžiama ileisti nemokančius skaityt ir rašyt. Pagalios jis sako, kad tai toks svarbus klausimas, kuriame turėtų išreikšti savo nuomonę šios šalies visuomenė. Dabar jį jis nejaucias, kad šios šalies visuomenė norėtų uždaryti Amerikos duris tokiems žmonėms, kurie neturėjo laimės išmokt skaityt. Kiti gi to biliaus punktai esą geri ir net pageidaujami. O tarp jų kitų pasakyta, kad kiekvienas ateivis, priitarsis turtų naikinimui arba priešišinimui įstatymams ir tvarkai trumpais, revoliucijos keliais, gali but išvytas arba deportuotas bėgyje 5 metų nuo jo įvažiavimo. Ir šitoks įstatymas, sulgy pono Wilsono, pageidaujamas.

Šituo įstatymu Amerikos bašibuzikai aiškiai taiko i revoliucionierius. Visai prastas apsiereikšimas. Tiesa, nelabai senai jų tėvai kėlė revoliuciją prieš Angliją. Washingtoną jie garbina šiandien kaip kokią dievaitį, kad jis sumušė Anglijos kariūmenę. Bet tai kitas dalykas. Toji revoliucija buvo gera, nes ji įsteigė tokią republiką, kur jų biznis taip puikiai auga. Kas kita dabartiniai revoliucionieriai.

Jie gali sukelti čia darbininkus prieš kapitalo viešpatavimą ir ginčus prieš jų įstatymus. Kad nuo tokių gailvalų apsisaugojus, būtina reikalingi tam tikri įstatymai. Ir kapitalistų bernai tokius įstatymus jau kala. Burnettas užtikrina, kad jo bilius vistiek viršias įstatymu. Jį remianti didelė galybė. Prezidento veto nieko negiliuosias.

NERA VIENYBĖS IR LIETUVOJ.

Kaip Amerikoje lietuvių visuomenė suskilo pradėjus rūpintis Lietuvos šelpimu, taip suskilo ji ir Lietuvoj. Žinomas Lietuvos veikėjas J. Bekampis dabar rašo "Lietuvos Žiniose," kad vienybė tenai jau palaidota. Jis sako:

"Istikus karui ir iškilus bendriems mūsų krašto reikalams, buvo kilęs pas mus savaimis ir klausimas apie bendrą tu reikalų atlikimą. Mums rodėsi, kad tokio ju atlikimo reikalavo ir gyvenamosios valandos svarbumas ir paties reikiamojų darbo tikslumas. Atstovų padarytoji pradžia leido rados, tikėties, kad ir toliau jungtinis darbas ras sau pasekėję."

"Karo aukų šelpimas, o ypačiai įkurtoji tuo tikslu Vilniuje draugija visai Lietuvai kaip tik, rodėsi, ir turėjo duoti progos susitelkti visiems kartu prie bendro, jungtinio darbo. Juk ir patį tokius draugijos sumanyma buvo pagimdžiusi ne kas kita, kaip mintis apie bendrą ir visų vienybėje atliktą darbą. Tos minties vedami, ėjome ir į įsteigiamąjį kalbamiosios draugijos susirinkimą."

Bet tasai susirinkimas parodė visai ką kitą. Kuniagai susiorganizavę atsivedė pulką davaty, kurios balsasavo už tokias ypato, už kokias "tėveliai" buvo įsakę. Tokiu budu šelpimo komitetan pateko veik visi kuniginiai. Dėl "akių" įleista keliatas ir ne jų tarpo žmonių, bet tie matydami, kad jie tenai vistiek neturės balsas, kad kunigai viską užgriebe i savo rankas, atsiskė.

Girdėjome, kad dabar Lietuvos pirmieviai tariasi tvirti kitą draugiją nukentėjusiems nuo karės šelpiti. Ir jie turėtų padaryti tai kuogreičiausia, nes pažangioji Amerikos lietuvių visuomenė nenorės, kad siunčiamos iš čia aukos eitų tenai per kuniginius kišenių, kuriems mes neturim mažiausio užsitikėjimo.

DARBININKAI DAUGIAU UŽDIRBA NEGUBERNATORIAI.

Vakaru geležinkelių mašinistai ir pečkurių pareikalavo daugiau algos ir trumpesnių darbo valandų. Prasidėjo derybos. Geležinkelių advokatas Seeham nurodo, kad jų algos ir dabar jau gana didelės. Jis sako, kad septynių valstijų gubernatoriai tiek negauna, kiek tūli mašinistai. Štai jo ir faktai:

"Is 5,000 vyrų, kurių algos surašą už 1913 metus mes turime rankoje, augščiausia mašinistų alga buvo \$3,725.20; prekių mašinistų \$3,342.20; pasažierinių pečkurių \$1,890.32. Tuo tarpu septynių valstijų gubernatorių augščiausia alga buvo \$3,000."

Toliaus geležinkelių advokatas nurodo, kad tukstanciai darbininkų nė šes tos dalies to neuždriba ir tai gyvena.

DARBININKAI TURI MELSTIS.

Taip sako ponas Rockefelleris. Pas jį buvo atsilankiusi komisija darbininkų bruzdėjimui tyrinėti ir klausė jo nuomonės, kodėl darbininkai paskutiniai laivais taip nerimauja. Rockefelleris pasakė, kad jie per mažai meldžiasi. Girdi, fabrikantai, ypač tie, ką toliaus nuo miestų, turėtų užlaikyti darbininkams geras kunigus. Jo kompanija Coloradoj taip daranti.

Kaip baisus sapnas.

(Oficieriaus pasakojimas)

Anglijos laivyno oficierius rašo vienam savo draugui Amerikoje, kas atsitiko i 12 minutų, kada vokiečių skraiduolis "Koenigsberg" užklupo anglų skraiduolį "Pegazą" stovintį prie Zanzibaro be garo.

Štai jo laiškas žodis-žodin. H. M. S. "Pegasus."

Zanzibar, 6 spalio, 1914. Dovanok man, kad paskutinis mano laiškas buvo taip trumpas, nes labai neturėjau laiko.

Nedėdienis, 20 d. rugsėjo, buvo ta nelemta diena, kada buvo nuskindantis nelaimingas mūsų "Pegazas." Viskas įvyko netikėtai. "Koenigsbergas" pasirodė dieną brekstant apie už 4 ir pusės mylių, ir nieko nelaukdamas pradėjo pilti i mus iš didžiųjų savo kanuolių. Mes stovėjom netoli Zanzibaro užleidę įkarą ir ant laimės taip pasitaikė, kad pas mus nebuvo garo, nes reikėjo valyti katilai.

Mūsų jurininkai, kurie buvo ant sargybos, tuojau išsišpylė ant viršaus ir i kelias minutes užėmė savo vietas prie kanuolių. Aš, budamas tą naktį nuo 4-tos valandos taigpi ant sargybos, buvau užmiges ant viršaus. Prikėlė mane du šoviniai, kurie praužė viršum mano galvos. Žinoma, aš iškarto supratau, ką tai reikšia ir tuojau savo pajomose įskridau ant pirmo stiebo savo stotin, iš kur galėjau matyt, kur nupuola mūsų šoviniai ir pasakyt visiškiems, koki toli nustatyt. Lipant man augstyn vokiečių šoviniai staugė pro mane, kaip padukė, bet nė vienas manęs nekludė. Už minutes vokiečiai pradėjo pataikyt i mūsų laivą. Ir o! jeigu jus žinotumet, kaip nuo kiekvieno smugio nelaimingas mūsų laivas pradėjo drebeti, kaip jo vidurijje pradėjo vaitoti sužeisti žmonės.

Senos mūsų kanuolės buvo toli pralenktos. Mūsų šoviniai krito i juras nedalėkė prie vokiečių per 800 jardų (jardas — 36 coliai. Red.), kuomet vokiečių šoviniai

kirto i mus kiekvieną sykį. Nabagas — pirmutinis lieutenantas, buvo sužeistas mirtinai iš pat pradžios. Šito vienok aš nežinojau, paskol vienas vokiečių šovins nupuolęs netoli i vandenį, neapliejo mane visą, suslapindamas mano žiuroną taip, kad nieko per jį negalėjau daugiau matyt.

Aš pažiūrėjau žemyn ant prieštilčio ir pamaciau, kad tenai jau nėra —, kuris turėjo priiminet nuo manęs nurodymus, kaip nustatyti kanuolių toli. Nebegalėdamas susinesti iš savo stoties su kanuolėmis, aš pradėjau lipiti žemėn. Nulipęs iki pusei stiebo išgirdau keno tai balsą: "Pasiduoti," bet aš sušukau, kad šaudyt toliaus. Tris ar keturi balsai man atsakė, kad toks kapitono įsakymas. Aš dirstelėton augstyn ir pamaciau, kad plevesuoją jau balta vėliava — pasidavimo ženklas.

Baisiai sunku buvo tatau matyt. Manydamas, kad tuojau reikės atsiduoti i priešo rankas, aš jaučiausi visiškai sugniauzytas ir laukiau, kad sekantis šovins mane pagriebtų. Mūsų laivas greitai skendo ir kuomet aš gelbėjau batarėjose sužeistiems, šoviniai vis užė aplinkui: vokiečiai baltos mūsų vėliavos nepatėmijo.

Laivas išrodo kaip skerdykla: žmonės gulėjo išmėtyti aplinkui baisiai suardyti. Vienas buvo be kojų, kitas be rankų, trečiam nuneštas veidas. O vis dėlto man rodės, kad aš su tuo jau apsipratęs per visą gyvenimą ir ramiai juos rinkau. Vienas mano draugas turėjo nutrauktas abidvi kojas pušiai ir labai įlenktą nugarą. Jis prašė manęs, kad parašyčiau jo namiškiams žinią: aš norėjau jį pakelti, bet vel tui. Kitas nelaimingas turėjo išmuštas, iš kaktos akis ir prašė, kad aš jį nušaučiau.

"Koenigsbergas" liovėsi šaudęs ir nuplaukė sau tolyn, matomai bijodamas, kad netoli gali but daugiau mūsų laivų.

Visa tai išrodė kaip baisus sapnas ir tvėrė vos tik 12 minutų. I tą laiką pas mus buvo 38 užmūsti, bet išviso mūsų nuostoliai buvo 102 žmonės. Baisus tai buvo reginys.

Neturint garo ir negalint iš vietos pasijudint, o prieš kanuolėms turint mirtingą veikmę ant neapsaugotų mūsų laivo šonų, čia buvo stačiai žmonių žudymas, ir mūsų kapitonas, visą tai matydamas, turėjo pilną teisę pasiduot.

Aš išgabėnau visus užmuštus ir sužeistus ant viršaus ir pradėjau imti dvi trisvarinių mūsų kanuolių, tikėdamas, kad prie progos mes galėsime su jomis atsiųgti vokiečiams ant sausžemio išlipe. Paskui mes dėjom visas pastangas, kad užkimšus laivo šone skyles, kuriomis vanduo bėgo i vidu. Bet matydami, kad laivas skęsta, mes gavom velkamąjį botą, kuris privežtų jį prie krašto ir i val. nuėjom pietaut. Apie 2 val. senas mūsų laivas apvirto ir nuskendo.

Iš H. Heines.

Du bist wie eine Blume...

Tu kaip gėlės laukinės, Skaisti, graži, nekaltas, Tave regiu aš ir baimės Mano širdis apimta.

Rodos man, ranką uždėti Tau aš turiu ant galvos, Meldžiu Dievo, kad liktum Skaisti, graži visados....

A. L.

KORESPONDENCIJOS

WAUKEGAN, ILL.

"Pirmi žingsniai."

Sausio 3 d. š. m. Liet. Teatriniška Dainų Draugija statė scenoje didelį ir įdomų veikalą "Pirmi Žingsniai." Sulosta tikrai artistiška. Žinoma, vietomis pasitaikė mažų klaidų, bet klaidų nedaro tik tas, kas nieko nevieikia.

J. Stankunas — Jono rolę atliko kaip tikras profesionalas. A. Menas — Enriko rolę, lošė puikiai, ypač kalba aiški ir gryna, tik vietomis gaudė sufliorį; juokų smagių pridarė su studentiškais romansais su Ona. L. Zubkaitė — Onos rolę, lošė jausmingai, gyvai ir labai mylėjo ponaitį Enriką. M. Ambrazianas — Marinsko rolę, dejuodamas su sudaužytu šonu puikiai nudavė. A. Gurenkaitė — Murinskienės rolę, lošė neblogai, tik per daug jauna atrodė ir drapavos netiko, kaip dēl ponios. S. Gedeikis — Zvirblio rolę, lošė gerai kaimietį. M. Juzikaitė — Barboros rolę, lošė visai be jausmo. Kiti-gi visi smulkias roles sulosė atsakančiai.

Puikiai buvo sutaisytos bengalinės ugnys ir degimas dvaro labai nustebino publika.

Publikos atsilankė neperdaugiausia, nes čia šiuo laiku didelė bedarbė. Užsilai-kė ramiai ir entuziastiškai. Įspudingų lošimų publika pilnai užganėdinta. Geistina, kad mūsų gerb. Teatriniška draugija tankiau tokius veikalus vaidintų. Po teatrui balius tęsėsi iki 12 val. nakties; labai smagiai publika linksminosi per visą vakarą.

Biskį verta papeikimo, kad vietinė publika nemoka gražiai žaisti; jaunimas pripratęs tuos angliškus čiumguminius šokius, kuriuos ir drožia aplinkos per visą vakarą kol pavargsta. Argi jau negalima būtų pažaisiti gražus, mandagus lietuviški žaislai, bet šokiai. Aš patarčiau pažaisit: "Aguorėlė," "Noriu miegot," "Kle-pakoji," "Suktinij," būti įvairiau ir gražiau. O je jau ne lietuviškus, tai nors europiškus šokius. Ar gal lygtinties visoki gadinantie jausmus "Tango" su klasišku "Valcu," "Pa-de-Span" ir kitais europiniais klasiškais šokiais? Jei jau šokti, tai reikėtų pasirinkti tokius šokius, kurie nezaugina dailės ir negadina žiūrėtojų ir šokikų samonės.

Aldona G-tė.

GIRARDVILLE, PA.

Sausio 24 d. lietuvių socializistų kuopa buvo surengus čia prakalbą. Kalbėjo drg. J. Stasiulevičius apie kruvinąjį nedėdienį ir dabartinę karę. Jo kalba buvo aiški ir nuosekli. Žmonės klausėsi su didžiausia atida. Tik gaila, kad iš 700 čia gyvenančių lietuvių vos 110 teatsilankė. Nejaugi tie kiti nesupranta lietuvių kalbos, kad neatėjo?

F. J. L.

DARBAL.

Korespondentai praneša, kad darbai suvis silpname stoviję ir prašo paskelbti, kad bedarbiai nevažiutuotų darbo įsietoti i šiuos miestus: Philadelphia, Pa., Lawrence, Mass., Rochester, N. Y., Racine, Wis., Cleveland, Ohio., Detroit, Mich., Thomas, W. Va., Torrington, Conn. ir Cioquet, Minn.

Nashua, N. H. — Darbininkai ne visi dirba pilną laiką, darbas yra labai sunku gauti. Kurie dirba tie laikosi kuotvirčiausia įsiki-bę i savo darbą.

K. Barauskas.

Korespondencijos

NEWARK, N. J.

Fėrai Lietuvos naidai.

Sausio 16—17 ir 18 d. Lietuvių svetainėje buvo surengti pirmieji draugijų fėrai su visokiais margumais. Fėrų pelnas pasiskirstė nukentėjusiems nuo karės Lietuvos žmonėms.

Visų trijų vakarų programos buvo sekantės.

Sausio 16 buvo balius su įvairiais visokių daiktų išlaimėjimo būdais. Sausio 17 buvo didelės prakalbos. Kalbėjo net 4 kalbėtojai: 2 daktarai, 1 advokatas ir 1 redaktorius, t. y. dras J. Kaškevičius, dras F. Matulaitis, F. Bagočius ir L. Pruseika ir taipgi buvo fėrai ir deklamacijos. Prakalbų temos veik visų tos pačios. Daugiausia buvo kalbama apie karę, jos priežastis, pasekmes ir išbūlintus ginklus žmonių žudymui.

Pabaigoje drg. Pruseika pabarė ir sudraudė musų priešus, kaipio Lietuvos šelpimo darbo ardytojus. Pasirodė, kad jie ir čia varo politiką, net į salę atėję. Ve kas pastebėta. Man užrašinėjančią aukautojų vardus, laike prakalbų, pasitaikė užėti į tą kamputį, kur tu politikierių buvo daugiausia susirinkę. Ir ką gi manote? Gi surinkom vos \$2.00. Tie, tautiečių mylimieji politikieriai aukavo: vienas centą, antras 2 centus, trečias jau 5c. Kiti džiaugiasi nedavę visai cecilikams aukų. Ar ne geri iš jų tėvynės mylėtojai, ką?

Sausio 18 koncertas. Programoje buvo pažymėta, kad bus vaidinama 1 veiksmo veikalas. "Šalapatris", bet dėl tulų priežasčių vaidinimas atidėta iki sausio 31, kur toje pat salėje bus leidžiami išlaimėjimui ir likusie nuo fėrų daiktai.

Koncerte "Sietyno" choras dainavo tris dainas ir latvių choras porą dainelių, abu chorų vedė drg. Einda-nas.

Per visus tris vakarus žmonių buvo atsilankę apie 1,000.

Pažymėtina, kuomet tikėtasi subatoje turėti kuodaugiausia žmonių, nes į balius subatomis visad daugiau prisirenka, tai subatoje ir panedėjų buvo vos po 250 publikos, o nedėlioj prisirinko apie 500. Kazin, ar kad nedėlioj įžanga buvo dykai, ar dėlto, kad žmonės įdomauja pasiklausyti kalbėtojų prakalbų apie savo ir savo brolių vargus?

Pinigų suaukauta prakalbė \$113.20. Dras J. Kaškevičius aukavo \$50.00. Jam išstarta aciu gausiais aplodismentais.

Fėrai ir kitokios įeigos davė pelno \$340.00. Taipgi per visus tris vakarus sudėjus visas įplaukas turėsime \$455 su centais. Kiek bus išlaidų dar pilnai nepaaiškėjo; spėjama, kad apie \$125.00. Aukautojams ir publikai už atsilankymą, vardu Newarko Pirm. Drų Komiteto, tariau širdingą aciu!

Komiteto narys.

MERIDEN, CONN.

Prakalbos.

Gruodžio 20 d. tris pašalpinės draugijos surengė prakalbas ir pakvietė kalbėti drg. J. Perkuną.

Pradėjus rinkties publikai pasirodė, kad negalima įeiti svetainėn, nes svetima-taūčiai laiko susirinkimą. Prakalboms grėsė pakrikimas. Bet greit buvo surasta kita svetainė ir publika buvo atvesta. Pasirodė tame buvo kaltė svetainės savininko, nes jis per savo ne-

apsižiurėjimą buvo tai padaręs. Prieš drg. Perkuno kalbą kalbėjo ir barėsi A. Zilinskas, kad vyrai nesirupina pastoti šios šalies piliečiais. Po jo kalbai pasipylė visa eilė deklamacijų.

Drg. Perkunas kalbėjo apie karės ir jų priežastis, apie Lietuvos vargus ir ragino, kad publika šelpūt Lietuvą, paaiškindamas apie Visuotinę Amerikos Lietuvių II Seimą ir Seimo įgaliojimą komitetą, kuris yra po kaučija ir jam pilnai galima užsitikėti.

Perkunas pertraukė savo kalbą prisizadėdamas po aukų rinkimui kalbėti. A. Keršys duoda klausimą apie chicaginį fondą su užmetimu, buk kalbėtojas nurodė tik vieną, o mes turime tris fondus. Perkunas atsako, kad aš kalbu už tą, kuriame matau viltį ir užsitikėjimą. O chicaginiam Fonde to nesimato, nes tai yra piktos valios žmonių noras ir greičiau gali but atlaikytos mišios už tą šventą auką. V. Milsbakas atsisoties rėkia už autonomijos fondą. Rinkimas aukų ir jų paskyrimas per kurį fondą siūsti eina su dideliu triukšmu. Daugiausia kėlė triukšmą V. Milsbakas, senas skaitytojas "Lietuvos" ir "Tėvynės." Paaiškėja, kad V. Milsbakas nėra aukavęs nė cento, o daugiausia ardo ramybę.

Aukų surinkta \$32 ir dėlei palaikymo ramybės ir užbaigimo triukšmo, nubalsuota siusti tiesiai į Vilnių Mokslo Draugijai.

Antram atvejuje kalbėjo drg. Perkunas apie Amerikos darbininkų vargus ir ko jie gali sulaukti ir atsakijė ant klausimų. Čia priėjo ir prie "švento rašto," kuomi katalikai liko įžeisti, bet toliaus pasirodė, kad tai yra šventa teisybė ir visi liko ramūs.

Publika neužsilaike ramiai: vaikai bėgiojo ir žmonės balsiai kalbėjosi. Bet tame yra kaltė paties prakalbų pirmininko, nes ant kiek pasirodė, tai nė mažiausios nuovokos netu-ri apie susirinkimus ir tvar-ką, net ir nemokėta atidaryt susirinkimas bei perstatyt kalbėtojų ir deklamatorius. Daili tvarka visuomet priklauso nuo pirmininko.

Ten buvęs.

ATHOL, MASS.

Nenori apšvietos.

Rodos, nereikėtų nė aiškinti koki nauda yra iš mokslo, nes tą visi žino. Bet atholiečiai mokslo nemylė.

Lietuvių Apšvietos Ratelj, kuris tik ir susitvėrė apšvietai skleisti, įsteigė vakarinę mokyklą, kur mokytoju yra gana darbštus ir pasišventęs dėl tamsiųjų savo brolių p. J. K. Vasiliauskas, kuris aukauja savo pajie-gas ir nė cento negauna atlyginimo. Mokinimas: geografijos, aritmetikos, rašyti, skaityti, anglų kalbos ir rašybos.

L. A. R-lio nariai moka 25c. mėnesinių mokesčių. Visas tas įrengimas svetainės ir mokyklos lėšavo apie \$200.00. Nekurie nariai yra idėję po \$22.00. Nariai visuokom naudojami uždyką, pašalinimas reikia mokėti 15c. savaitę. Rodos reikėtų naudoties jaunimui, bet kur tau. 13 vaikinų lanko mokyklą, merginos gi nė vienos.

Taipgi pradėtas steigti knygynas ir jau randasi ke-liatas dešėtų knygų įvairaus turinio. Niekro rodos tame blogo negali but, kad žmonės skaitytų visokias knygas ir laikraščius. Bet atsiranda nenaudėlių, kurie ir čia atranda priekabių

ir trukdo darbą. Buna kada balius, tai gatvekampių "sportai" žiūrėk ir surengia savo balių, kad atitraukti publika.

Paklausk: kodėl jūs kenkiat? Atsako: "tai, mat, bedieviškas Ratelis, o mes bedievių nenorim." Nagi, gerbiemieji, pasakykit kas ten yra "bedieviško?" Ar išmokyti rašyti, skaityti ir skaitliuoti, yra tai bedieviškas darbas? Ar mokinties geografijos ir anglų kalbos yra bedieviškas mokslas?

Mokslas naudingas kiekvienam, tad kodėl jūs pastojate kelią norintiems jį pasiekti? Ateityje tokių žmonių pavardės praskambės laikraščiu laktuose, kurie netik kad patį nenori apsišviesti, bet ir kitiems trukdo.

Konstancijos vaikas.

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių apsilėdimas. Biznieriiai. Bedarbė.

Nors Philadelphia miesto didelis ir daug jame lietuvų gyvena, bet mažai matyti žinių iš čia laikraščiuose. Iš kitų miestų skambėda žinios, kad žmonės veikia, nuolat rengiama visur prakalbos, agituojama tamsieji prie apšvietos, veikimo ir organizavimosi, bet Philadelphia tie tuomi negali pasidžiaugti. Jie teizno tik girtus balius su nusidėvėjusiais šokiais.

Tuom tarpu, kada mes taip baliavojame, bedarbė plėčiasi ir vis sunkiau ir sunkiau ima darbininkus slėgti. Šiuo laiku jau yra apie 190,000 bedarbių. Bedarbiai jau ne sykį kreipėsi prie draugijų ir klubų maldaudami pašalpos ir jau nekuriems aukavome po kelis dolerius.

Ir kas mums per linksmybės, kada mes girdime šale savęs verkiantį savo draugą, kuris neturėdamas darbo nė duonos, maldauja su ašaromis valgyti! O mes vis, it pakvišę, tik baliavojame ir šokame!...

Kada gi ant galo mes imsimė rūpintis savo reikalais? Ar mes negirdime Lietuvos likimo? Mes, philadelphiečiai, net 4 klubai surengėme balių, kuris lėšuos keli šimtai dolerių. Žvilgtelėkim į kitų miestų lietuvius, jie varo Lietuvos šelpimo darbą, o ką mes veikiam? Girtuokliaujame baliuose. Surengtame baliuje Lietuvių Klubas 7 "praisus" laimėjo; Kareivių Draugija 5 "praisus" laimėjo. Butų padarė lioterija Lietuvos sušėlpimui, visgi butų likę šiek tiek pelno. Bet kur tau daleis. Ponai biznieriiai aiškina, kad nereikalinga. O jau ką smuklininkas pasakė, tai musų lietuviai visviena kaip kunigas — nespriesins.

Bedarbiai atsisaukė į visų tautų organizacijas, kad padėtų surengti milžinišką demonstraciją. Kaip dideli turčiai priešingi darbininkų reikalams, taip ir musų smulkus biznieriukščiai yra tam priešingi.

Aš paklausiu musų biznierių: jūs darbininkų reikalus niekinate, bet kodėl jūs klausinate cukerninkų kada pradės jie dirbti? Jūs vadinate save "politikieriais," bet jūs visa politika gludi tame, kaip čia iš cukernės einančio darbininko išmonijus nikeli. Jūs bedarbininko paramos visi turėtumėte smukti ir smuksite.

Butų gerai, kad lietuvų laikraščiai nors retkarčiais skaitytojams paminėtų mėsos kainas, nes mėsininkai (bučeriai) naudojami darbininko nežinojimu ir pakelia mėsos kainą net trečdaliu brangiau; lietuvius nemokėdamas rinkoje susikalbėti priverstas eiti pas savąj, o tas savasai kartais koja primynęs apiplėšia.

Cukerniose darbai labai silpnai eina. Rytais ir vakare šimtai bedarbių susirinkę laukia prie durų; užveizdos negalėdami atmušti nuo dirbtuvės vartų galvas bedarbiams skaldo.

Rubišvių darbai taip pat sustoję; nekurius dirbtuvės visai uždarytos, o kurios dirba, tos maino darbininkus kone kas subatą, nes kas savaitę gauna pigesni darbininką. Dabar tik bosams proga šimtus daryties.

Zydų unija persikyrė į dvi dali. Vieni kitų neužsikenčia. Dabar skilo U. G. G. of A. unija. Naujoji unija (skilusi iš U. G. W.) susivienijo su I. W. W. unija, tos viena kitos neboikotuos. U. G. W. of A. unija nenori taikyties; nežinia kaip bus toliau, turės butinai kilti streikas. Girdėti rubišvių unija gavusi užsakų ant 200,000 uniformų Anglijai ir Francuzijai. Didžiausi rubišvių firma "Kirsbauskas" buvo sušaukus tuos tikslu kontraktorius siulyt tą darbą; už darbą, kaip girdėti, visai mažai siulo, jei ir apsimis dirbti, tai vien tik kad nuo bado atsigynus.

Cukerninkas.

MINERSVILLE, PA.

Lietuvos šelpimas ir smuklės.

Vietiniam Lietuvos šelpimo Fondo kolektořiams šiaip pasisekė surinkti aukų: nuo pavienių ypatų 30 dol., kurias pasiūnciu išdėdinti k. S. Sidlauskui. Draugijos, kurios paskyrė aukas da neperdavė, tas pasiūsim vėliau priėmė. Tiek žinoma, apie draugijų skirtas aukas. "Spindulis Šviesos" aukavo \$10.00; Dr. ja D. L. K. Vytauto U. — \$5.00; L. S. S. 15 kp. priėmė propoziciją, bet galutinai nenusprendė kiek aukaus. Sekančiam susirinkime tą nusprendė. Apie kitas draugijas tikrų žinių neturiu, ką jos skirs.

Aukos iki šiol gana silpnai ejo tarpe minersvilliečių dėl tulų ydų, kurias žemiau paaiškinsiu. Pirmiausia, kada musų buvo šaukiamas bepartviškas susirinkimas, tai vietinis klebonas, dažinojės bandė mums kenkti. Susaukė susirinkimą, bažnyčioje perspėdamas savo parapijonus, kad nedalyvautų su mums bepartviškais. Pasiskyrė kolektořius rinkimui aukų; o tas aukas surinkė turį sunėsti pas jį. Jis, žinoma, aukas žinos kur padėti, ir kokiam tikslui sunaudoti, kaip ir visada kunigai sunaudoja. Taigi viena, kad tie perspėti kunigo žmonės nedalyvavo; antra, pas juos nuėjus kolektořiams buvo vargas ką nors gauti. Aukos surinktos, vien tik iš laisvės dvasios žmonių, kurių pilnai prijaučia nuo karės nukentėjusiems ir bado mirštantiems Lietuvos žmonėms, tai tik toki ir aukavo.

Antra yda tai yra musų pačių neužsitikėjimas, ar musų sudėtos aukos pasieks vargšą, kuriam sudėgino ar sugriovė paskutinę grintelę? Ir daugumas sprendžia sau, kad aukos tik tiems bus naudingos, kurie bus pastotomis, bet žinokite, kad jau netoli laikas, kada ir cukerninkas praeis pro jūsų duris ir jas net neatsigrįžęs. Be darbininko paramos visi turėtumėte smukti ir smuksite.

Butų gerai, kad lietuvų laikraščiai nors retkarčiais skaitytojams paminėtų mėsos kainas, nes mėsininkai (bučeriai) naudojami darbininko nežinojimu ir pakelia mėsos kainą net trečdaliu brangiau; lietuvius nemokėdamas rinkoje susikalbėti priverstas eiti pas savąj, o tas savasai kartais koja primynęs apiplėšia.

Cukerniose darbai labai silpnai eina. Rytais ir vakare šimtai bedarbių susirinkę laukia prie durų; užveizdos negalėdami atmušti nuo dirbtuvės vartų galvas bedarbiams skaldo.

Rubišvių darbai taip pat sustoję; nekurius dirbtuvės visai uždarytos, o kurios dirba, tos maino darbininkus kone kas subatą, nes kas savaitę gauna pigesni darbininką. Dabar tik bosams proga šimtus daryties.

Zydų unija persikyrė į dvi dali. Vieni kitų neužsikenčia. Dabar skilo U. G. G. of A. unija. Naujoji unija (skilusi iš U. G. W.) susivienijo su I. W. W. unija, tos viena kitos neboikotuos. U. G. W. of A. unija nenori taikyties; nežinia kaip bus toliau, turės butinai kilti streikas. Girdėti rubišvių unija gavusi užsakų ant 200,000 uniformų Anglijai ir Francuzijai. Didžiausi rubišvių firma "Kirsbauskas" buvo sušaukus tuos tikslu kontraktorius siulyt tą darbą; už darbą, kaip girdėti, visai mažai siulo, jei ir apsimis dirbti, tai vien tik kad nuo bado atsigynus.

nių paaiškinimų. O vienas iš tų yra praktiškiausias, kad turėsime surengti prakalbas, vien tik tam tikslui ir plačiai išaiškinti klaidingas mintis. Tadgi vėl galės kolektořiai pereit per visus rinkdami aukas. O tuom tarpu pertraukė savo darbą ant trumpo laiko, nes daug turi nukęsti visokių užmetinėjimų, prašydami paaukauti kelių centų.

Aš nuo savęs kolektořiams tariau širdingą aciu už jų pasišventimą, pasitikėdamas, kad ir ant toliaus neatsisakys nuo to sunkaus darbo atėjus progai.

Apie bedarbę, kad bedarbiu kienka aukų rinkimui. Tiesa, bedarbė kienka daug, bet jei atkreipsim atidą kas daugiau tam kienka, tai tikrai pamatysim ką kitą. Nesakau visur, bet angliakasyklose. Didžiausiai ir labiausiai darbininkus demoralizuoja, tai — smuklės.

Smuklės daug daugiau darbininkų pinigų praryja, kaip jų pragyvenimas. O kad neišsitenka \$1.00 paaukauti dėl blogumo laiko, daugumas taip sau ir pamislija. Tečiaus nebuna sunku tam pačiam vargšui darbininkui pašvesti 5—10 dolerių vienu vakaru alkoholio dievačiui, kuris jokios naudos neatgabena darbininkams, vien tik blėdį ir skurdą. Tai ar nė gėda mums patiems? Lietuvoj bado mirštantiesiems tėvams broliams ir draugams gailmės duonos kasnelio, apgynimui nuo bado, atbulai alkoholiozmo apaštalamas nesi-gailim savo visą uždarbį pašvesti, ir padaryti savo visą gyvenimą negeistinu. Jei-gu mes iš tų smuklininkams paskirtų pinigų nors penktą dalelę paskirtume labdarin-giams darbams, tai daug, daug ką naudingo galėtume nuveikti visuomenės labui.

Štai paveikslas, kuris du-ria mums į akis, kad tokiame mažame miestelyje, kaip Minersville, o užsilaiko net 29 smuklininkai tik lietuviai, neskaitant kitataučių, kurių dusyk tiek yra, ir visi pusėtinai aptukę, tai matyt kur musų darbas sulenda ir kam naudą neša. Gal skaitytojas pasakys, tai ten turi but ir žmonių daug, kad tiek smuklininkų užsilaiko? Ne, visai ne daug. Paskutinė statistika parodo, kad su moterimis ir mažais vaikais buvo 7,240. Tai po kiek prisieitų smuklininkui žmonių, tu kurie juos užlaiko? Juk reikia žinoti, kad 60 smuklių yra. Tad padalinus visiems lygiai, tuos, kurie jas užlaiko, neliktų daugiaus, kaip po 20 kiekvienam smuklininkui, o visi pusėtinai užsilaiko. Tad galim suprasti, kur mus pinigai dingsta? O mes vis skundžiamės, kad neišsitenkam nė 25 c. labdarin-giams darbams paaukauti.

J. Ramanauskas.

SPRINGFIELD, OHIO.

Darbininkų išnaudojimas. Darbų stovis.

Darbai čia truputį pagerėjo, bet labai mažai, sulgy-nus kaip ir nieko. Iki Kalėdų darbai taip prastai ejo, kad darbininkai šimtais stovėdavo prie uždarytų dirbtuvių durų laukdami darbo, vėpė prie "International Harvester Co." (Tartautinių piaujamųjų mašinų). Mat vis buvo ketinama panedėlis nuo panedėlio atidaryti dirbtuvę.

Dirbtuvės superintenden-tas gruodžio 23 d. buvo paskelbes, kad ši Int. H. Co. dirbtuvė no Nauj; Metų imantį apie 600 darbininkų. Bet Nauji Metai turi 12 mė-nių ir visuose yra pirmas panedėlis tad į kurį patail-kys — nežinia.

Apie to dirbtuvę ir kaip

jos savininkai išnaudoja darbininkus, neprošali bus paminėti plačiau. Pradėjo dirbti ir ima po kiek darbininkus. Stojant darban per-žiuri du gydytoju: vyras ir mergina; jeigu mažiausia ką patėmija — neima visai. Žinoma, kada išrengia nuo-gą, pradeda egzaminuoti, kuris nedrąsus, širdis ima smarkiai plakti, tai jau tas visai niekai. Dėlto jie taip daro, kad yra įtaisyta ap-drauda iš tų pačių darbinin-kų algų, iš kurių atskaito nuošimti nuo kiekvieno do-lerio 1 su puse centų; jeigu suzeidžia — išmoka pusę al-gos iš dienos uždarbio; jei-gu miršta — išmoka gim-i-nėms \$800 su viršum. Jei-gu gi pats pameši darbą, vi-gas gavo ant juodojo sutono puskvortį žibalo (kerosino), gerai da, kad ilgųjų skvernų neuždegė. Mat nevisur ir kunigužiai laimėja.

F. J. Levinskas.

Bet kaip tas įstatymas li-ko įvestas, tai dar niekas nė-ra gavęs nė cento, kiek yra atleidę darbininkų. Pada-vė raudoną popieruką, pa-liepė pasirašyti vardą, pa-varde ir viskas; gavai tik savo algą ir nešis.

Dar ir kitokios išskaitos iš darbininkų algų yra iš-mislytos, sunku ir suprasti, kaip gudriai kapitalistai darbininką apiplėšia. Kas pusę mėnesio algas išmo-kant daro išskaitą po 4 cen-tus nuo dolerio; kartais da ir daugiau, nežinia nė kam, nė už ką, tik ženklas pasta-tytas po raide. Mokestį ga-vus, visas uždarbis, tik vie-nos išskaitos.

Tokis užvedimas likosi įvestas 1907 m. Iš sykio ejo agentukai prikalbinėdami, kas nori tokią gerybę gauti, 1907 m. likosi jau priversti-na mada; kas nenori — iš-varo iš darbo.

Kada tapo įvesta toki ma-da, išmislo naują mulkini-mo būdą. Pradėjo rinkti komitetą iš tų pačių darbi-ninkų, neva prižiūrėti tur-tą; bet kuris pateko komite-tan, tas veik pirmasai gavo įspirti į užpakalį ir tapo vi-sai išspirtas iš darbo.

Kada dirbtuvė užsidarė ir stovėjo veik ištisus me-tus, tai ir komitetų jokių ne-liko, o jau iš tų visų išskaitų 1913 m. buvo susidarę \$344,779.71.

Abelnas darbų stovis. Nuo 16 gruodžio, 1914, dar-bai pagerėjo sekančiai. Nuo 3-jų dienų į savaitę ir 24 va-landų darbo, kurias pirma po tiek dirbo, daėjo iki 50 ir iki 55½, bet kitos įstojio į tas pačias vėžes po 4 dienas ir 3 dienas į savaitę ir po 8 val. į dieną. Vienos dirbtu-vės po kelis priėmė, kitos po kelis paleido. Viena lėjykla sudėgė 12 gruodžio; nuosto-lių skaito \$175,000.

Lietuvių gyvenime per-mainų jokių nėra ir niekas nepasigerino. Pramogų jo-kių surengti negalima, jei-gu užsimeni apie socialis-tiškus raštus — ugnia spiau-na; o jeigu iš šventraščio ką nors paminėsi, ypač iš Bibli-jos — dar baisiau. Turbut musų lietuviams geriausia tiktų kalbėti rožančių, ar litaniją Panelės Švenciau-sios.

Sausio 3 d. liko išrinktas Liet. Sunų Draugijos komi-tetas rinkimui aukų nuken-tėjusiai nuo karės Lietuvai. Pripažinta New Yorko Vi-suotinas bepartviš Seimas ir jei L. S. F. komisija musų komitetui suteiks įgalioji-mą, aukos bus renkamos L. S. F. Komitetan įėjo: Juo-zas Plioplys ir Juozas Re-mutis.

J. A. D.

Kas tai yra meilė?

— Meilė yra panaši sru-bai: pirmutiniai šaukštai yra per daug karšti, — o to-liau šalti.

R. O. Kas.

Kas mums rašoma.

Girardville, Pa.— Susit-vėrė laisva, pirmiejiškos dvasios pašalpinė draugija vardu "Lietuvos Sunų." Iš syk prisirašė 20 narių. Tai pirmutinė pašalpos ir laisva draugija pas mus. Linkėti-na kuogeriausių draugijai pasekmių!

F. J. Levinskas.

Athol, Mass.— Vietinis kunigužis užėjo kalėdoda-mas tulų katalikų stubon, kur pribuvo 2 girtu burdin-gieriu. Kunigas ėmė prašy-ti pinigų ir ėmė pastaruo-sius barti. Vienas tų įkau-susių katalikų smogė lem-pon ir vieton kalėdos kuni-gas gavo ant juodojo sutono puskvortį žibalo (kerosino), gerai da, kad ilgųjų skvernų neuždegė. Mat nevisur ir kunigužiai laimėja.

Saturno Ziedas.

Mahancy City, Pa.— Sau-sio 18 d. LSS. 46 kp. surengė vakarą su įžanga 10c. Nuo vakaro atliko \$20.00 pelno, kuris paskirtas sušėlpimui Lietuvos. Vakaras buvo įvairus: sulosta "Kvaila su-pras, akla pažins," buvo deklamacijų ir angliakasių unijos organizatorius D. G. sakė prakalbą kviesdamas darbininkus šviesties ir or-ganizuoties.

A. Pa—vičius.

Akron, Ohio.— Tris kar-šti katalikai, C. S.—kas ir du broliu Z—ku nusisamdė 4 austrijokus ir susitikė 3 lai-svamanius J. C., A. B. ir M. T. smarkiai juos sumušė, sakydami, kad reikia tuos bedievius pamokinti. Pažy-mėtina, kad tie katalikai tą dieną buvo išpažinties, o išėję iš bažnyčios ir pasigė-rė smuklėje užpuolė ant ra-mių žmonių. Graži katali-kų dora, argi ne?

Džian Bambos žentas.

St. Clair, Pa.— Pas mus yra 4 lietuvų draugijos, bet visos iki šiol tik iš vardo te-gyvalo.

Vietinė LSS. kp. buvo taipgi apmirus, bet dabar išnauro organizuojasi. Per 7 metus ji nieko neveikė, bet dabar jau turi 17 narių (15 vyrų ir 2 merginas). Malo-nu butų, kad imtųsi prie darbo. O pasidarbuoti čia reikėtų, oi reikėtų!

Pagirijų užaugęs.

Gardner, Mass.— Nese-nai apsišvedė čia drg. J. Vai-tiekus su drg. A. Zytkiute. Abudu LSS. 89 kp. nariai. Šliuba ėmė civiliška, kas y-ra pagirtina ir iš šalies žiū-rint smagu. Vestuvių taip-gi nekėlė "katalikiškų." Kiek čia buvo socialistų ir laisvamanių vestuvių, tai visi ejo pas Romos trusti-ninkus palaimos melsti.

Ruskys.

FITCHBURG, MASS.

Piktų norų žmonės.

"Laisvės" No. 4 tilpo pa-jieškojimas, buk 3 savaitės atgal aš apleidęs savo mote-ri, palikdamas ją su 3 vai-kučiais varge. Ne kaip dau-giau, tai yra darbas piktų norų žmonių, kurie tuomi norėjo mane kriminališkai apšmeižti. Niekad nuo sa-vo šeimynos nebuvau atsi-skyręs ir nemanau atsisir-kti.

A. T. Ramonas.

Throop, Pa.— Čia gyvu-oja tris laisvos draugijos: L. Sunų, D. L. K. G. ir D. L. K. Vytauto, kurios išrinkę iš savo tarpo po 3 atstovus ru-pinasi Lietuvos šelpimu. Nutarė leisti išlaimėjimui įvairių daiktų ir balandžio 17 d. surengti J. Kutos sve-tainėje balių Lietuvos nau-dai. Pelnas skiriamas L.

V. Stulpinas.

Valparaiso "idealistai."

Jeigu tave niekas negiria, tai nors pats pasigirk, o visviena pasigirk. Taip daro valparaisiečiai. "Jaunimo Sėpnų" No. 4-5 koks tai Moksleivijos Draugas savo straipsnelyje "Musų moksleivija ir mes" pavadina idealistais net ir tuos Valparaiso mokyklos, — anot jo, — produktus, kurie šandien sėdi "Draugo" vežime ir eina, kaip vežiai, net kūtus užkabindami ir paskui savęs vilkdami.

Labai puiku, labai puiku, vyručiai. Bet įsitęmkyte, kad tik tiems, kurie jus nežino, vienok tiems, kurie jus žino, tai tik pasijuokti ir net pasipiktinti iš jūsų idealizmo telieka.

Minėtame straipsnelyje neva bandoma pabarti vieną valparaisietį — tą, kuris šandien "Draugo" vežime sėdi, bet tuoj atsokama atgal ir jau jis pateisinamas, žinoma, su nusidėvėjusios rūšies verkslenimais, būtent: jis nekaltas, jis baltas, kaip sniegas, bet tas — tas biauzybė — padėjimas yra didžiausiu kaltininku.

Kokia čia nuskurusi logika; net sunku ir sulopinti ją. Tiksliai klausykite: vieniok dėl to, kad turėti sau šiltesnius kailinius, kad pavalgyti gardesnius pietus ir kad nors retkarčiais išsimesti po "smičkę", — savo tamsešnių brolių dvasių slopink, juos prietarais maitink ir dar ant galų užgiedok: aš idealistas!

Ne! Visuomenė panašiais idealistais negali pasigėrėti; visuomenė į panašius idealistus ir jų pasigėrėjimus negali taip kantriai nutylėti, kaip pirmiau; ir visuomenė neprivalo panašiais idealistais vadovautis, vadinasi, daleisti jiems savo dvasinės pajėgos įpintį ir jų prietariškai veidmainingas žabangas. Visuomenė, sveikos opinijos besilaikydama, privalo pasmerkti visus tuos nava veikėjus, kurie parduoda savo idėją už lengvesnį-poniškesnį užsiėmimą, o paskui nesigėdiję kaltinti padėjimą. Toki veikėjai, kaip jie nėra ištikimais savo idėjai, reikią, gerai progai pasitaikius, ją parduoda "Draugui" ar "Katalikui", taip jie nėra ištikimais visuomenei ir, gerai progai pasitaikius, bando ją pačią parduoti. Be to: a) jeigu mes per visą savo gyvenimą tikrai padėjimą, kurį patį palikome ir vis dar sunkesniu darome, žinoma per savo apsilėidimą, kaltinsime, o save teisinsime, tai niekados geresnio padėjimo ir nesulauksime; ir b) yra žmonių, kurie nors puikiai gyvenimą turėtų, jeigu tik savo idėjos išsižadėtų, vienok jie to nepadarė; ir antraip — yra žmonių, kurie visko nustoja, kad tik savo prakilnias idėjas žmonijai įkūnijus.

Dabar, paimekime Valparaiso mokyklos "produktą" — tą produktą, kuris šandien, kaip ponas, važinėja "Draugo" vežime. Aš tą "idealistą" pažįstu labai gerai. Kada jis buvo Valparaiso mokykloje ir aš tuomet ten buvau. Beklausant syki vienok-kitokį klesoj lekcijai, aš tą "idealistą" patėmėjau, kaip labai gabų moksleivį — tai moksleivį, kuris mažai kalba, o daug pasako, — žodžiu sakant, daug mąsto. Jis ką studijavo, tai viską užbaigė su stebėtinai gerais laipsniais. Gal ir tai jam pagelbėjo, kad jis (kaip tai kiti augstesnių mokyklų moksleiviai daro) pašaliniais darbais mažą teusiiminėdavo, ypač tais darbais, kurie reikalauja

dvasinių pajėgų. Ir todėl, trumpai sakant, jis buvo labai geras sau, bet ne visuomenei, nes visuomenės labo dēlei nieko neveikė. Jisai buvo, pilnoj to žodžio prasme, egoistas, o ne idealistas.

Apleides mokyklą, dirbo krautuvė. Ir, kaip man sakėsi, tai rodos nemažai uždirbo. Taigi, kad tas Valparaiso "idealistas" vėliau nuyko pas tų kunigų vaikų mokyklą, o da vėliau atsikraustė prie "Draugo", tai, ar šiaip ar taip sakant, čia jo padėjimo negalima kaltinti, nes kaip amatininkas, vadinasi, mokantis darbą krautuvė, galėjo gerai pragyventi ir be kunigų, ir be "Draugo" malonybių. Ir dēlei to, be apsirikimo galima sakyti, kad tas "idealistas" ne už tai nuėjo pas kunigus ir "Draugą", kad ji sunkus jo padėjimas ten stumė, bet už tai, kad, anot Moksleivijos Draugo, norėjo savo tautiečius mokinti taip, kaip kunigai ir "Draugas" mokina. Šalia to, jeigu tas "idealistas" būtų norėjęs būti tikru idealistu, tai būtų lengvai susiradęs darbą prie pirmiečių laikraščių.

Tai tiek apie šitą "idealistą". Dabar pažūrėkime, ar Valparaiso mokykla nėra išdavus daugiau panašių idealistų.

Moksleivijos Draugas, tur but, pamiršo, ar gal taip norėjo, paminėti savo straipsnelyje da vieną Valparaiso mokyklos "idealistą", irgi "mokinantį savo tautiečius" ir, abejonės nėra, nei kiek neprasčiau už pirmąjį — tą, kuris "Draugo" vežime sėdi, — tik skirtumėlis tame, kad šis "idealistas" ne "Draugo" vežime sėdi, bet "Kataliko" automobilij. O vienok kada šitas elementas buvo Valparaiso mokykloje, jis buvo vadinamas (žinoma, tik tokiu, kaip Moksleivijos Draugas) idealistu. Mat, jis, bulves beskusdamas ir krūkus belupdamas, užsidirbdavo pragyvenimo lėšas. Ir kada jis gavo laipsnį B. A., tai dauguma juokavo, kad jis tą laipsnį, buk gavęs už pažymėtinai greitą bulvių skutimą ir dailų puodų plovimą. O vienok jis dabar yra redaktorium ir, pagal "Jaunimo Sėpnų" ir Moksleivijos Draugo supratimą, "mokina savo tautiečius" ir yra "idealistu".

Taigi dabar matome, koki idealistai atvažiuoja Valparaiso mokyklon ir, bulves paskutę, išvažiuoja "Draugo" ir "Kataliko" redaguotų. Bet kasgi dar nežino, kad didesnieji Valparaiso bulvaskučių skaitlinė yra kandidatai į kunigus? O vienok "Jaunimo Sėpnai" juos teisingai, girdi, padėjimas kaltas. Mat, pagal "Jaunimo Sėpnų" logiką, išeina: jeigu tie moksleiviai būtų milijonieriai, tad jų prakilnus idealai, kaip tvanas, užlietu žmoniją, bet dabar, ką tu čia biednas žmogeli padarysi. Ot, jeigu koks kunigpalaukis įspaudė kiek delnan, tai ir paklok savo idėją "Draugo" ir "Kataliko" "jardę", žinoma, ant mėslyno, o paskui vis dar vadinkis idealistu, nes juk aš moksleivis, o ta kvaila visuomenė bene ji ką išmano. — Tai Valparaiso mokyklos "idealistų" moto.

Užbaigdamas turiu pasakyti, kad "Jaunimo Sėpnuose", pakol kas, dar nesimato pateisinimų tų Valparaiso mokyklos produktų, kurie prisiglaudę ne prie klerikalų, bet — prie socialistų.

Margeris.

Eikime prie susipratimo.

Brangus darbininke! Pažvelk į savo praėitį, į visą praėjusį laiką, perkratyk visus nuotikius darbininkų klesos, pamislyk ir gerai apsvastyk: ką darbininkai per kelis šimtmečius gero nuveikė dėl pagerinimo savo buvio. Visi vienu žodžiu galime pasakyti, jog — nieko. Visą darbininkas padarė, kas tik yra ant šios planėtos, bet ne sau, tik savo didžiausiems priešinams kapitalistams ir įvairiems dykaduoniams. Pastatei, darbininke, puikiausius palocius, bet ar tu juose gyveni? Ne. Pabudavojai didžiausius laivus, nutiesai ant viso pasaulio geležinkelius, bet ar tu turi nors kokią naudą, ar pelną iš to. Nieko. Bet tavo priešinai iš to naudojasi.

Prisižiūrėkim mes į kitus pasaulio gyvūnus ir jų gyvenimą. Paukštukai ir įvairūs vabaliukai daro lizdus vien tik dėl savo vaikų ir trisius vien tik dėl savo labo: bet jie neprotingi, gi mes darbininkai, turim protą, ir viską dirbam vien tik kitiems, o sau nieko. Darbininke! Kam gyveni šiame pasaulyje?

Ar vien tik tam, kad tave kiti išnaudotų? Ar vien tik dėl to, kad už monus ir įvairius burtus, visą amžių būti kapitalo vergijoj? Ar vien tik dėlto, kad kėsti vargus ir bėdas ir nežinoti iš kur tas viskas imasi ir kas do priežastis tame.

Permetęs minčia darbininkų gyvenimo praėitį — nieko gero nematai, bet pažiūrėk į ateitį ir pamislyk ar gali tikėtis nors kibirkštėlės laimės ir geresnio buvio ateityje. Iš tikrųjų brangus broliai, nieko geresnio ir laimesnio ateityje mes negalim tikėtis: jeigu mes busim tokioj tamsybėj, kaip mūsų bočiai per kelis šimtmečius buvo. Nieko gero mes dėl savęs nenuveiksim, jeigu mes sedėsime rankas sudėję, nieko neveikdami dėl savo labo ir jeigu prieš savo lupikus-skriaudėjus atsilaupe ir rankas sudėję pagelbos prašysime. Mes nuoj jų jos negausime, jeigu neiškovosime: jie vietoj duonos mums paduos akmenį.

Bet gana, broliai ir sesers tamsybėje būti. Laikas susiprasti. Laikas mesti visokius burtus ir prietarus į šalį, o žiūrėti teisybės. Gana jau lenkti galvas prieš savo skriaudėjus. Gana jau vien tik už monus ir įvairius burtus tarnauti kapitalui ir įvairiems mus engėjams, o už tai po mirties tikėtis kokioms visai nežinomo, nebuto daiktui.

Mes užėjė ant upės tilto, matom kaip vanduo bėga ir niekad nenustoja bėges. Mes neužsigėdinam tik tuom, jog mes jį matom bėgant, bet mūs mislįs skrieja kažkur toli ir nori dažnot kur yra tas šaltinis, iš kurio tas vanduo imasi, taip ir mes, broliai, turime stengtis sužinoti tajį šaltinį iš kurio visi vargai ir prispaudimai darbininkų imasi, jį gerai pažinti ir su laiku jį visai panaikinti.

Taigi, broliai, laikas pradėti visiems iš vien kovot su prešais dėl pagerinimo savo buvio. Bet kovot ne su kardu geležiniu, bet su ginklu mokslo ir šviesos. Taigi, sakau, reikia visiems susiprasti, susivienyti ir visiems sykiu veikt visuomenės labui.

Stengkimės kiekvienas prigulėti prie darbininkų organizacijų, skaitykim darbininkų reikalus ginan-

Kur girios šlamėjo.

Kur girios senovėje užė, šlamėjo, Kur ažuolai ošė, beržynai mirgėjo, Lazdynuose voverys riešutus gliaudė Ir vilkai besočiai žvėrelius sau gaudė, Šiandiena bestovi kelmyns nukapotas, Ar laukas išartas ir sniegu nuklotas. Po sniegu žaliuoja rugių želmėnėliai, Jų puga bučiuoja mitrius augmenėlius. Nebėra senovės, prabėgo kaip dumai, Neranda jau žvėrys tankiųjų sau krumų. Lakštingalės jautrios nečiulba gojaliuos Nėra jau patogaus jų lizdai medelio. O lietuvis kenčia nuo audrų siautimo, Nes užtvoros nėra nuo vėtrų kaukimo. Prabėgo ir dingo senovės laikai, Kur girios braškėjo — berio gso laukai.

Biržų Paukštelis.

Myliu...

(Skiru Ma — utei).

Myliu aš tave, begalo myliu! Myliu vai dėlto, kad graži, kad jauna; Myliu kaip mylėti geriausią galiu, Myliu, kad širdis mano meilės pilna.

Myliu tas akis, nes jos žiuri gražiai; Žiba kaip perlai, kaip sidabro rasa; Mirga ir gėsta ir šneka slaptai, Bežiurint net darosi džiaugsmo šypsa.

Myliu, vai myliu, labiausia myliu: Kad visad juokiesi, kad visad linksma, Myliu, kaip mylėti geriausią galiu, Myliu, kad širdis mano meilės pilna!

Merkynės Vaidyla.

Nauja Agrikultura.

čius laikraščius; tasyk mums atsidarys akys ir mes gerai pažinsime savo skriaudikus — išnaudotojus. Tasyk mes žiniosim priežastis iš kur visi vargai paeina ir su laiku mes nuo visų sunkenybių pasiiluosuosim; numesim nuo savo pečių sunkų kapitalo ir klerikalų jungą, o pražydės laisvė, lygėbė ir brolybė šiame pasaulyje.

Todėl paduokim viens kitam ranką ir visi iš vien prie darbo.

Lai gyvuoją darbininkai! Juozas Ručys.

Ar socialistai pranašai?

Kunigai remdamiesi Biblija, kurioje pasakyta, jog prieš pabaigą svieto atsirasia netikri pranašai, kurie skelbsią netikrąjį mokslą, t. y. priešingą katalikystei arba Kristaus mokslui, sako, kad tokie pranašai jau atsiradę. Tais pranašais esą socialistai.

Mažai protaujanti minia tam ir įtiki. Bet ar ištikrų socialistų yra pranašais ir ar jie ką nors pranašauja?

Socialistai nebuvo ir nėra jokiais pranašais. Jie yra kovotojai už pagerinimą darbininkų buvio. Laivai ir pribrendę politikoj žmonės. Jų tikslas yra kovoti su kapitalizmu. Jie eina keliu progreso; jų kovos įrankis — mokslas. Ir jų visi keliai veda prie vieno: kad kuogrečiausia išliuosavus darbo žmones iš ekonominės vergijos ir panaikinus pelno darymo sistemą su kuria turės pranykt darbininkų išnaudojimas.

Kunigams, šampanu išmirkytomis smegenimis, jau rodosi, kad pabaigą svieto art, o visi tie žmonės, kurie rupinasi padaryti pasaulį laisvu ir laimingu — jiems išrodo netikrais pranašais.

Jei jau skaityti pranašais, tai visu pirmu tais tamsybės ir netiesos pranašais yra kunigija, nes ji be jokiu daro dymų pranašauja apie dangų, pragarą kibždantį vėliniais ir pomirtinį gyvenimą, kurių buvimą joks gyvas žmogus nėra darodęs.

A. Liutkus.

Skaitytojų pastabos.

Visi šaukte šaukia, kad Rusijoj baisi cenzura, laikraščiai išėina baltomis skiltimis. Bet kaip tasai paukštis pasiekė Ameriką? Štai klerikalų "Drauge" 4-tam numeryje ant antro puslapio palikta didelė tušča vieta, lyg piktos dvasios būtų tupėta.

"Katalikas" vadinasi dienraščiu, bet žinios "Keleivijė" daug naujiesnės.

"Tėvynės" 4-tam numeryje apyskaitose pasakyta, kad už "T." spaustuve rendos \$300, o už kancelariją (tak točno: za kancelariju!) — \$420. Na, o kurgi pasidėjo SLA namas, jei už "kancelarijas" reikia mokėt rendą?

D-ras Šliupas paskelbdamas savo "testamentą", ar kaip jį ten vadina, aiškiai pasakė norįs jau pasilsėti. Bet pažiūrėjus į musų laikraščių peržvalgas ir apžvalgas išrodo, kad tas "testamentas" niekad jam ramybės neduos.

Lietuvos Šėlpmo Fondas, o taipgi ir Lietuvos Gelbėjimo Fondas savo darbo pradžią jau padarė: per abudu nusiusta Lietuvon jau daugiau, kaip 3,000 rublių. Na, o kada gi klerikalų "Tautos Fondas" siųs? Juk ir jis tam tikslui pinigų renka. Triksas.

"Keleivis" negerai daro, kad kiekvienam numeryje aukas Lietuvos Šėlpmo Fondo garsina tokiom smulkom raidėm. "Vienybė Lietuvinkų" kas numeris dejuoja, kad ji nežino, kiek į tą fondą aukų įneina, nes niekur nematanti atskaitų. Matyt, negali taip smulkaus rašto įžiūrėti. (I Lietuvos Šėlpmo Fondą aukų plaukia tiek daug, kad statant jas stambesniu raštu į laikraštį netilptų. Red.).

Na, o kaip ten reikalai stovi su popierine Lietuvos autonomija? Iš atskaitų matyt, kad jau \$80 suvirnum popierai išleista. Reikia tikėtis, kad tai bus jau pusėtinas šmotas autonomijos. Čigono makaras.

Redaktorius (oi! truksiu iš juoko!) "Vienybės Pražuvinkų" (atsiprašau, "Liežuvinkų"), "broli" Skirvydas berašydamas šmeižiančias socialistas ir Lietuvos Šėlpmo Fondą apžvalgas apako. Jis kelintame numeryje savo išsigimusio organo nenustoją giedoti, kad "Socialistų Lietuvos Šėlpmo Fondo" atskaitų dar vis nesimato. Jeigu gerbiame "broli" Skirvydo aklis nebūtų apvilktos tautiškojo partvyškumo plėnė, jis bile kuriame socialistų laikrastyje net po 3 sykius būtų išskaitęs Lietuvos Šėlpmo Fondo atskaitas.

Vilniuje, kaip rašo "Lietuvos Žinios," tveriant Komitetą nukentėjusiems nuo karės šelpai, kunigai susirinkimam atsivedė visą būrį savo gaspadiinių ir davatų net skaityti nemokančių, kuriuos turėjo balsuoti už kunigus, kad neįsileidus Komitetan pirmievių. Taip, nebeuosiandien žinoma, kad kunigai be moterų ateisiet negali ir jie gudrų tik ten, kur sugeba apsiginti davatų riksmiais ir policisto lazda. Lalamutas.

Šiandien nepaisoma ant tavo doros ir ant tavo noro, kad tu ir kažin kaip norėtumai dirbti, bet kad nesurandi darbo, turi badu mir-
(Iš "Boston American").
Ex-Kareivis.

Iš karės lauko

AUSTRIJA NORI JAU TAIKYTIS.

Anglijos laikraščiai paskelbė, kad Austrija ragina Vokietiją jau taikytis. Austrija nurodanti, kad jos padėjimas yra labai sunkus, o jei Rusija užims da Vengriją, tai bus toks smugis, iš po katro jau sunku bus ir atsikelti. Dabar gi susitaukiam prie tos nelaimės neprietių. Vokietija turėtų išsižadėti Lenkijos dalies, o Austrija Galicijos, iš kurių susitvertų nauja ir nepri gulminga lenkų valstybė. Rusija taipgi būtų priversta padaryti tokį nusileidimą, todėl nuostoliai būtų padalyti beveik lygiai. Beto Austrija sutinkanti atiduot da ir Bukoviną Rusijai, o jeigu kaip, tai ir Hercegoviną su Bosnija atiduotų Serbijai. Vokietijai Austrija pataria sugrąžinti francuzams Alzaciją ir Lotaringiją. Ant tokių išlygų, Austrija tikisi, santalkininkai taikysis. Karaujant gi reikšią daug daugiau nustoti.

Vokietijos kaizeris pasea-
kęs, kad Austrijos motis gera ir jis gatavas tokius nusileidimus padaryti, tačiau daryti santalkininkams tokį pasiūlymą jisai niekados nesutiksias, nes tai būtų baisus smugis Vokietijos garbei ir padrasintų santalkininkus. Jie tuomet išivaizdintų, kad Vokietija jau sumušta ir nebegali ilgiau laikytis.

Taip sako Anglijos spauda. Ar tame yra kiek nors tiesos, sunku sužinot.

UŽPUOLIMAS ANT LONDONO ATMUŠTAS.

Praėjusi panedėl virš Dovero, Anglijos pakraštyje, pasirodė penki zepelinai, kurie skrido Londono linkui. Dovero fortai pradėjo šaudyti į vokiečių orlaivius iš kanolių. Pabugę artilerijos ugnies užpuolikai leidosi atgal.

SERBIJAI GRESIA PAVOJUS.

Laikraščių korespondentai praneša, kad per Austriją traukia keli vokiečių armijos korpusai Serbijos pasienin. Spėjama, kad teutonai suvienijomis spēkomis yra pasiryžę užpulti ant Serbijos ir butinai sulaužyt jos spēkas.

MUŠYS PO LA BASSE.

La Basse guli apie 15 mylių į pietvakarius nuo francuzų miestų Lille. Nuo rugėsio mėnesio La Basse randasi vis santalkininkų rankose. Visą tą laiką vokiečiai bandė vis tą miestą paimti iš naujo ir daug prasi-
liejo tenai krauju. Pereitoj savaitėj vokiečiai vėl tą miestą atakavo. Mušys tvėrė dvi dieni be pertraukos. Miestą gynė anglai. Mušys, matyt, žymių pasekmių neatnešė. Anglai sakosi iš pietų pusės vokiečius atmušė ir atėmė iš jų ankščiau padarytus laimėjimus; vokiečiai palikę 300 lavonų ir 50 jų gyvų anglai paėmė nelaisvėn. Iš šiaurės gi miesto pusės vokiečiai sakosi laimėję: jie paėmė 1,200 kuriuos turėjo balsuoti už kunigus, kad neįsileidus Komitetan pirmievių. Taip, nebeuosiandien žinoma, kad kunigai be moterų ateisiet negali ir jie gudrų tik ten, kur sugeba apsiginti davatų riksmiais ir policisto lazda. Lalamutas.

CARAS APDOVANOJO GEN. JOFFRE.

Rusijos caras apdovanojo šv. Jurgio medaliu vyriausį francuzų kariuomenės vadą gen. Joffre. Medalį atvežė ant karės lauko ir prisėgė caro vardu kunigakštis Jusupovas.

Apie Dievą, Velnią, Dangų ir Pragarą.

WHY I AM AN AGNOSTIC.

ROBERT G. INGERSOLL.
Vertė Ferdinand de Samogitia.

I.

Tankių-tankiausia mes gauname savo pažinimą nuo tėvų.

Mes esam paveldėjais būdų ir papročių. Musų tikėjimas, kaip ir musų drabužių išvaizda, priguli nuo to, kame mes esam gimę. Mūsų visa esybė yra sutvarkyta aplinkybių, kuriose randamės.

Aplinkybės yra skulptoriu — dailininku. Jei mes butume gimę Konstantinopolyje, dauguma iš musų būtų šaukusi: "Kito Dievo nėra be Allacho, o Mahometas yra jo pranašas." Jei musų tėvai būtų gyvenę ant krantų upės Gango, mes garbintume Sivą, ir trokštume pasiekti dangų Nirvaną.

Paprastai kukliai myli savo tėvus, tiki, kad jie mokina ir didžiuojasi sakydami, jog jų motinos tikėjimas yra užtikrinai jiems geru.

Dauguma žmonių myli ramybę. Jie nenori ginčyties su savo kaimynais. Jie taipgi myli draugiją ir patys mėgina but draugiški. Jiems labiau patinka gyvenime eiti su miniomis, vietoj skinti sau patys kelią.

Škotai yra kalvinistai, dėlto, kad jų tėvai tokiais buvo. Irlandiečiai yra katalikai, nes anų tėvai katalikai buvo. Anglai lanko episkopalų bažnyčią, nes jų tėvai taip darė, o amerikiečiai yra pasidalinę į šimtą įvairių sektų, nes jų tėvai prie įvairių sektų priklausė. Taip yra paprastai musų gyvenime, nors tankiai, suprantama, yra patėmijamas ir kitoks apsišėrimas. Kartais pasitaiko, kad vaikai yra pakilę augščiau už savo tėvus, ir dėlto perkeičia jų persikėlimus, atmaino jų papročius, ir prieina prie skirtingo išvedimo. Bet tokios atmainos, paprastai, yra taip lengvai laipsniškos, jog jas yra sunku patėmyti, ir tie, kurie daugelį dalykų visai skiriasi, mėgina sau įsivaizdinti, kad jie vis dar seka savo tėvų keliais.

Krikščioniški istorikai tvirtina, kad tankiai tautos savo tikėjimą vienu sykiu permąnydavo, ir jog tūkstančiai stambeldžių likdavo krikščionimis savo karaliui liepanti. Vienok filozofai nesutinka su tais istorikais. Užvardijimus budavo atmaino, alto-riai likdavo sunaikinti, bet pažiūros, papročiai ir tikėjimiški palinkimai palikdavo tie patys. Stambeldis drebėdamas prieš blizgantį krikščionių kardą galėdavo permąnyti savo tikėjimą, ir krikščionis matydams gresiantį tutiną (kinžalą) viršų savo galvos galėjo umai likti mahometonu, bet ištikrųjų juodu abudu palikdavo tokiais pat, kokiais jie buvo — nors priversti kitaip kalbėti.

Tikėjimas nėra vergu noro. Žmonės taip mąsto, kaip jie yra priversti. Kukliai netiki, ir jie negal tikėti taip, kaip juos moki- na. Jie, mat, nėra tokiais pat, kaip jų tėvai, kad buvo. Jie skiriasi nuo savo tėvų palin- kima, prityrimu, gabumu ir aplinkybėmis. Ir dėlto pasauly yra nuolatinė, nors vargiai patėmijama, atmainų srovė. Visame kame yra tobulinimosi, žymus ir nematomas u- gis, ir sulyginus dabartinį dalykų stovį su praėitų laikų, mes atrandam, kad senovė paliko toli užpakalį, beveik visai pranyko naujos gadybės bangose. Žmonija negal pa- silikti ant vietos. Žmogaus protą negalima priirti. Jei mes nežengiam pirmyn, mes grįžtam atgal. Jei mes neaugam, mes su- trunėjam. Jei mes nesivystom, mes nyk- tam.

Kaip dauguma iš jų, aš užaugau tarp žmonių, kurie žinojo, kurie buvo pilnai iš- tikrinę. Jie neprotavo, netyrinėjo. Jie ne- žinojo kas abėjonė yra. Jie buvo persitikri- nę, kad teisybė buvo jų. Jų tikėjime nebu- vo jokio klausimo, jokio svyravimo. Jie ži- nojo viską apie Dievo apreiškimą. Jie žino- jo apie pasaulio pradžią. Jie žinojo, kad Dievas pradėjo visatą tvert tulą panedėlio rytą, keturi tūkstančiai ir keturi metai prieš Kristų. Jie nežinojo, kad per amžius prieš tą panedėlio rytą jis visai nieko nebu- vo daręs. Jie žinojo, kad jam ėmė šešias dienas sutverti žemę, — visus augmenis, vi-

sus gyvulius, gyvastį, ir visus dangiškus kunus, kurie rītasi erdvėse. Jie žinojo vis- ką, nuomažiausią daiktą, kada ir ką jis kas- dien veikė ir net kada, ilsejos. Jie žinojo pradžią ir priežastį viso pikto, visų nedory- bių, ligų ir mirties.

Jie žinojo netik pradžią, bet ir pabaigą. Jie žinojo, kad gyvenimas turi tik vieną ta- ką ir vieną kelią. Jie žinojo, kad tas takas, pražilęs ir siauras, pilnas erškėčių ir dilgė- lių bei nuodingų šliaužunų, šlapias nuo asą- rų, numargintas krūvinių kojų, veda į dan- gų, o tas kelias, platus ir lygus, apaugęs vaisiais ir gelėmis, pripildytas linksmaus juoko ir dainų bei visokių žmogaus meilės linksmybių, veda stačių-stačiai į pragarą. Jie žinojo, kad Dievas stengias prikaltinti iš jų pasirinktą tą siaurąjį taką, o velnias daro viską, ką tik gal, kad palaikyt jumis ant plačiojo kelio.

Jie žinojo, kad amžina kova virė tarp dviejų didžiųjų galybių, gero ir blogo, kad tik apvaldyti žmogaus sielą. Jie žinojo, kad daugelį šimtmečių tam atgal Dievas apėjo savo dangišką sostą ir užgimė mažuteliu kukliu šiame vargingame pasauly — jog jis buvo mirtimi nukankintas dėl žmonijos — dėl išganymo keleto žmonių. Jie taipgi žinojo, kad žmogaus širdis buvo visiškai iš- tvirkusi (depraved), taip, jog iš prigimties žmogus turėjo blogus palinkimus ir iš visų jėgų neapkentė Dievo.

Tame pačiam laike jie žinojo, kad Dievas sutvėrė žmogų panašų į save, ir jog sutvė- ręs jį jis buvo visiškai iš savo darbo užga- nėdintas. Jie taipgi žinojo, kad jo darba pagadino velnias, kurs per apgavystę (vil- les) ir melą suvadžiojo pirmąją žmonių po- rą. Jie taipgi žinojo, kad už tai Dievas pra- keikė savo darbo vyrą r moterį, kad jis nu- baudė vyrą amžiniu darbu o moterį gyven- te ir skausmais, ir abudu paskyrė mirčiai, ir jog jis pagaliaus pasmerkė net pačią žė- mę, leisdamas ją apželt žabaraus ir erškė- čiais, usnimis ir digliais. Visus tuos pala- mintus darbus jie tikrai žinojo. Jie taipgi žinojo viską ką tik Dievas darė idant apva- lyti ir pakelti žmonių gimine. Jie žinojo viską apie tvaną, kada Dievas paskandino, išėmus tik aštuonis, visus savo vaikus, vi- sus, senus ir jaunus, susilenkusį patriarchą ir besišypsantį mažutėlį, jaunus vaikus ir linksmas mergaites, mylinčias motinas ir prie jų krutinių esančius kukliuos, ir viską tą jis darė dėlto, kad jo meilė yra neiše- miama. Jie taipgi žinojo, kad jis paskandi- no visus gyvulius ir paukščius, viską kas tik vaikščiojo, šliaužė ar lakstė, nes meilė die- viška yra visuose darbuose. Jie taipgi ži- nojo, kad Dievas, idant apšviest savo vai- kus, nekurius leido žemei drebant praryt, kitus išnaikino ugnia ir audroms, kitus lei- do perkunui užmušt, milijonus išmarino už- leidęs badą ir marą, o nesukaitomus tūk- stančius paaukavo ant karės laukų. Jie ži- nojo, kad į tą viską reikia tikėti ir mylėti Dievą. Jie žinojo, kad žmogus negali but išganytu be tikėjimo ir tai tik per kraują atpirkėjas Jezaus Kristaus.

Visi tie, kurie abejojo arba atsakė ti- kėt, buvo pasmerkti amžinon pražutin. Ve- sti dorą ir teisingą gyvenimą, išpildyt savo prižadus ir priedermes žmogaus, užlaikyt pačią ir vaikus, turėt laimingą šeimyną ir namelį, buti geru piliečiu, patriotu, teisingu ir rimtu žmogumi, viskas tas yra tikslai — padorus budas ėjimo pragaran.

Dievas neduod išganymo žmonėms už tai, kad jie yra teisingi, geradariai ir drąsus, bet už tai, kad jie tiki; be tikėjimo visos do- rybės yra niekais, ir žmonės, kurie veda pil- nai dorą gyvenimą, bet netiki, užsielpo amžinas kančias pragare.

Visi paprastai, palaiminti daiktai buvo mo- kinami kunigų iš sakyklų, tikybos mokyto- jų mokyklose ir tėvų namieje. Kukliai to- kiū būdu buvo aukomis, jie buvo jau užpul- ti dar vygėje budami, tebesant jims ant rankų motinos. Vėliaus mokyklose jiems buvo kalamas ir kvėpiamas tas nenaturalis mokslas, o knygos, kurias jie gaudavo skai- tyti, taipgi buvo perpildytos panašiomis ne- galimomis teisybėmis. Nelaimingi vaiku- čiai buvo bejėgiai. Jau pats oras, kurį jie kvėpavo buvo pripildytas melu, melu maišy- tu su jų gyvasties krauju.

Tose dienose kunigai daug tikėjosi per atlaidus, išganyt vėles (dušias) ir pataisyt pasaulį.

(Toliaus bus).

F.J. Bagočius. Tiesų Patarimai.

Nelaimingam Vyrui. Neži- rint ant to, kad apgarsinote vietiniuose anglų laikraščiuose, kad už pačios padarytas skolas (bilas) nemokėsit, jūs vistiek turėsit užmokėti jei tie, pas ku- riuos jį paprastai perka daikt- ūs, to apgarsinimo nematė. To- kiam atsitikime, tokį apgarsini- mą geriausia išskirti ir pasiųst visiems pas kuriuos jį pirkdavo arba gali pirkt.

P. J. Striaukas. Jei ypata ne- turinti 21 metų prisiskolino, tē- vams nežinant, tėvai už tą sko- lą neatsako. Kada tokiai ypa- tai sueina 21 metai, ją galima apskųst už skolą, bet ji gali gin- ties prirodydama jog ji buvo nepilnametė kada skolino, ir sko- lintojas nieko negaus. Todėl neturinti 21 metų niekad ne- skolinkit nieko, nors ir raštą iš- duotų, nes tiesos nepilnamečius atliuosuoja nuo atsakomybės.

J. Karbauskas. Savininkas namų negal uždraust, kad pas jumis neatit svečiai, arba ne- griežtų muzika. Lygiai jis nega- li paliept, kad ant kiemo nelai- kytumet šunio buclės. Kada jūs samdėt namą, jūs nesam- dėt gyvenimui vietą ir kaipo to- kią jūs galite pilnai naudot. Vi- ską kas savininkas gal padaryt, tai paliept išsikraustyti į sąvai- tę arba į mėnesį laiko, priklaus- ko kaip randą mokat.

L. Kazemėkas. Jei jūs kai- minkos nuolatos plustas ir ne- duoda ramybės, nueikit į teis- mą, ir apskundę gausit "war- rantą" arba "summons" ant jų. Jas suareštuos kaip "common brawler" (paprastas paleistbur- nes).

Nelaimingam. Dėlto, kad mergaitė prieš apsidėdimą sa- kėsi gera, o apsidėdus pasirodė kitaip esant, negalit gaut per- siskyrimo. Jei po apsidėdimo sugautumėt ją su kitu vyru, ta- da jau kitas dalykas.

Augintinui. Jei jūs buvot priimtas už sunų, ir tas buvo per teismą padaryta, tad jūs esat priimtųjų tėvų paveldėju, taip kaip ir tikras jų suns bu- damas. Jei jūs tėvai mirtų ir palikt turta, jūs paveldėsit ir tą, jei jie nepaves testamente kam kitam.

Namų Pirkejui. Jei randau- ninkai neturi raštiesių kontrak- tų, tad pardavimas namų palie- ka juos malonę pirkejo, jis ga- li jiems paliept tuoj išsikraus- tyt. Bet už randą savininkas namų negali užgriebt rakandų, vienintėlis kelias sukoletuot randą yra paduot skolininką i teismą.

Ignacas M. Klausimas yra, ar kad mokėjai užmokėjai pil- nai, ar ta kvitukė ant pilnos su- mos buvo išduota per klaidą. Jei nevisą sumą užmokejoj, tad nors per klaidą ir gavot pilną kvitą, tad vistiek turėsit užmo- kėti likusius pinigus.

J. M. S. Nors negeras daik- tas, bet už tą, kad jūs atplė- tą laišką perskaitė kitas nega- lit jo apskųst. Taipgi negalit nieko padaryt ir už tą, kad tą laišką pasiuntė kitai ypatai.

Garžiškis. Jei vyras ir moterė apsidėda, nežiurint ar juodu vartoja savo tikrą ar priimtą vardą, apsidėdimas yra legališkas. Bet reikia atmint, kad išsiimant pavelinimą apsi- vedimui atsakymus reikia duot po prisiegi, ir jei kas meluoja, gali but nubaustas.

Zenonas A. Jei ypata ding- ta ir apie ją niekas nieko negir- di per septynis metus, toki ypa- ta skaitosi už mirusią. Jo mo- terė arba jos vyras gali vesti be jokio teismoški persiskyri- mo. Paimt tokios ypatos pi- nigus iš bankos reikia pirmiausiai aprinkit administratorių. Tą padarys vietinis advokatas už kokį \$25.

Divorce. Jei gavot persisky- rimą nuo savo vyro, tad galite priimt atgal ir vadinties savo mergišku vardu.

K. Jokubauskas. Jūs galite užsidėt drabužių ir šėvėryk krautuvėlę, jokių pavelinimų ar-

ba takų iš miesto nereikia. Bet Mass. valstijoje norėdamas ang- lis pardavneti, turit turēt "li- cense".

Jono Draugui. Jei mirda- mas draugas atidavė tamistai bankinę knygutę, bet neparašė ir liudininkų nebuvo, kada jis sakė, jog jis atiduoda tuos pi- nigus jums, mirusiojo brolis greičiau gaus tuos pinigus, kaip jūs. Paimkit vietinį advokatą, o jis matys ką galima padaryt. Tokiuose atvejuose menkiausias dalykas nusveria reikalą.

Prigautam. Priėmiam su kry- žiais pagražintus. New Yorko žydėlių bankos apgarsinimus. Saugokitės jų, nes su panelių švenčiausiu ir kryžių pagalba jie ieško tik kvailių, iš kurių verboja sau aukas. Ar dar ne- pakanka lekcijų, kurias tie Je- ruzalės piliečiai lietuviams dar- bininkams davė Ar jau už- miršta Rainke, Hurvitz, Slobod- kin, Rothenbargas, Schwenke, Grochowskis, Kobre, Bischoffas ir šimtai kitų? Jei turit pi- nigus pasidėt, pasidėkit i krasi- (Post Ofisą) arba Natio- nal Banką; jei norit siųst, siųs- kit per krasią arba savo laikra- čio redakciją. Netikėkit nė "tautiečiams." Pataikot ir jie pav. Micevičius, Slamas, Va- lentinavičius.

Jonui. V. Tamista negali "tyčia" atiduot skolą "tokiais pinigais, kokiais nori, bile pi- nigi." Vairiu ir nikeliu skolinto- jas gali priimt iki 25c., sidabru iki \$10.00, o jei daugiau, jis gal reikalauat auksu arba po- pieroms; jei neduos, jis gali ap- skųst už nemokėjamą skolas ir turėsi netik skolą, bet ir teismo kaštus pasimokėt.

S. M. L. Partneris (bendras) negali savo skolą pirma atsiimt, nes jei jis buvo bendras ver- telgystė, jis visu savo ypatisku turtu atsako už visas bendrovės skolas. Jei pinigų skolina jo moteris, tad ji subankrutijus bendrijai turi ateit su kitais skolininkais ir gaus tokį pro- centą, kaip ir jie.

Tėvas. Tamista atidavė sa- vo vaikai vertelgystę, o jis vis- ką "praleidžia ir elgias kaip be galvos." Jei pavadėt vertel- gystę padarydami raštus, atsi- imt dabar jau negalit, bet jei jis ištikrųjų ta'p negerai el- gias, tad galite pareiklaut, kad teismas paskirt konservatorių (apiekuną) ant neprotingo vai- ko turto, kurs jį suvaldys.

Kel. Skaitytos. Jei moteris pabėga nuo vyro, tad vyras gali gaut persiskyrimą i tris metus po pabėgimui, bet jei jis gali darodyt, kad ji užsidėjo su ki- tais vyrais, tad persiskyrimą gali gaut tuoj. Jei ji sugrįžta ir vyras dovanoja, tada už se- nusius prasižengimus jis at- siskyrimo negali gaut. Bet jei jis ją vėl sugauna meiliškuose santikiuose su kitu vyru, ir apleidžia ją, ji negali gaut nuo jo pragyvenimo, ir vyras gali gaut persiskyrimą, bet tik da- rodžius neistikimumą po dova- nojimui pirmųjų prasižengimų.

Jurgutis, N. J. New Jersey valstijoje mokas \$1.00 "toll tax", kurią taką kiekvienas gyven- tojas valstijoje turi užsimokėt, nežiurint ar jis yra pilietis, ar ką tik iš Europos ar iš kitur at- važiaavęs. Jei nemokėsit, gali suareštuoti. Bet jei neturit darbo ir pinigų, nueikit i ofisą "taxing district" savo mieste, ir pasakykit tą parodydami kor- čiukę, kurią paliekat ten, ir iš- eikit sau. Nieko nedarys, nes žinos, kad nieko negaus; suare- štavus galite prisiekt, kad netu- rit pinigų, ir tada turi paleist. Patariu nueit, kad išvengt ne- smagumų.

Pirmas protestas.

Pati (i savo mirštantį vy- rą): Nugri nepavelsiu tau numirti! Turi gyvent! turi klausyt manęs!..

Vyras: Atleisk man brangioji! visą savo gyvenimą klausiau tavo prisaky- mų, bet šiandien negaliu but tokiu.

R. O. Kas.

AISOPO PASAKOS
GALIMA GAUTI
"JAUNOSIOS LIETUVOS" KNYGYNĖ
"Aisopo Pasakos" tai vienintelis veikalas lietuvių kalboje.
Svarbu ir naudinga kiekvienam įgyti "Aisopo Pasakos" tai vienintelis veikalas lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota paveikslais. "Aisopo Pasakos" surinko ir lietuvių kalbon išvertė KAROLIS VAIRAS. Kaina be apdarų \$1.25, su apdarais \$1.50. Per- kėjams ir tiems duodame gerą nu- šimtį. Reikalaukite "Jaunosios Lietuvos" knygyne katalogą.

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS
AISOPO PASAKOS
GALIMA GAUTI
"JAUNOSIOS LIETUVOS" KNYGYNĖ
"Aisopo Pasakos" tai vienintelis veikalas lietuvių kalboje.
Svarbu ir naudinga kiekvienam įgyti "Aisopo Pasakos" tai vienintelis veikalas lietuvių kalboje. Knyga gausiai iliustruota paveikslais. "Aisopo Pasakos" surinko ir lietuvių kalbon išvertė KAROLIS VAIRAS. Kaina be apdarų \$1.25, su apdarais \$1.50. Per- kėjams ir tiems duodame gerą nu- šimtį. Reikalaukite "Jaunosios Lietuvos" knygyne katalogą.

KAROLIS VAIRAS
1914

„Karė — kainos sumuštos — Karė“ Viskas už \$5.95

MUSŲ NUOSTOLIS, TAI MUSŲ LAIMEJIMAS. PINIGAI NEREI- KALAUJAMI. MOKAMA DAIKTUS ATSIEMUS, JEIGU JIE PATIKS. Perdaug turim gerų tavyrų. Išduodam tūkstančius dolerų dovanoms supa- žindimui žmonių su mūsų tavorais. Bet tik per apribotą laiką mes duosi- me šitą daliai išrašytą auksotą laikrodėlį, moterišką arba vyrišką, su gerais viduriais ir ant gerų akmenų už \$5.95, ir visus skutimosi prietais- sus iš 4 dalykų, o taipgi lenčiųlėis, žiedas, fontaninė plunksna, dežė Ha- vanoos cigarų ir an- 7 metų šunio nikeliuotą revolverį — DYKA! PILNAI GARANTUOTA. Ktur tie daiktai parduodu po \$25.00. SPECIALIS PASIULIJIMAS: Pakol tavorų yra. Atsiųskit šitą apgarsinimą ir savo adresą, o mes nusiųsime visus 10 daiktų pasiūžėjimui ir išbandymui. Jeigu jie patiks, užmokėsite agentui \$5.95 ir ekspreso lėšas. Užsakyk šiandien, o sutapsysi pinigų.

EXCELSIOR WATCH CO.
DEPT. 990, CHICAGO, ILL.

LIETUVIŠKA APTIEKA

Sveikata Brangiausias Žmogaus Turtas.

Jan nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvenia. Vienintelė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA Provizorius VINCAS J. DAUNORA, kurios tikslu yra apsaugoti savo videntadus nuo visokių apgavikų ir gydyti juos tikrai geromis ir pasiekimomis gyduolėmis nuo visokių ligų ir kuno silpulybių.

LIETUVIŠKA APTIEKA savo ilgy metų prityrimu išrado daugybę specialiausių gyduolių, sutaisyti iš svečiausių ir geriausių medikamentų ir labai pasiekimais gydančių ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaminamos sekandos gyduolės:

Kraujo Valytuvai	\$1.00	Del išvargimo soliterio	\$3.00
Gyvasties Baisamas	75c	Del lyčių ligų	50c ir \$1.00
Nervų Stiprintojas	50c ir \$1.00	Nuo Reumatizmo	50c ir \$1.00
Vaisias nuo vidurių	50c ir \$1.00	Nuo kojų prakaitavimo	25c
Nuo kosulio	25c ir 50c	Gydanti motis	25c
Nuo gerklės skaudėjimo	25c ir 50c	Antiseptiškas muilas	25c
Silvynas proskos	\$1.00	Antiseptiška motis	25c
Pirgukos del kepenų	25c	Nuo dusulio	50c
Nuo galvos skaudėjimo	25c	Proskos del dantų	25c
Nuo kojų nuopaudų	10c ir 25c	Nuo kosulio del vaikų	25c
Nuo dantų gelimo	10c	Kastoria del vaikų	10c ir 25c
Nuo per aimo	25c	Nuo viduriavimo	25c
Piautų stiprintojas	25c ir 50c	Kraujo Stiprintojas	50c
Limonetas ar a. Expelleris	50c	Gumbo Lasai	50c ir \$1.00
Anatharynas plovimui	25c	Nuo plaukų žilimo	50c
Nuo kirmėlių	25c	Blakčių Naikintojas	10c
		Karpų Naikintojas	10c

Speciališkai tikrai lietuviška Trejanka arba Trejos Devynios 25c
Taip pat iš Lietuvos pargabentos visokios lietuviškos gyduolės, šauks ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisistimto Katalogo su mūsų gyduolių aprašymais.

Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jeigu jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojaus reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilaikydami i LIETUVIŠKA APTIEKA

VINCAS J. DAUNORA
APTEIKORIUS
229 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Graži Dovana

DEL LABO VISUOMENĖS
Knyga sveikatos bei naujausio mokslo išradimai ir ką reikia daryti ap- sirgus, taip pat kaip ir kur išsilydyti, lygiai knygoj "Daktarus" parodo, kaip nuo visokių nelaimių bei ligų apsi- saugoti.

TOJE KNYGOJE "DAKTARAS" gražia po- taip ir serganties. Tik perskaitus tą knygą mokina, kaip vyru, taip ir moteris, kas būtina reikalinga žinoti, vietims, kaip jauniems, taip ir seniesiems, žencitams ir neženotiesiems.

KIEK Viena SKYRIUS šios knygos yra la- bai žinodas. Ta knyga kiekvienam yra labai naudinga ir reikalinga turėti, kuris tik nori būti sveikas ir laimingai gyventi.

SITA KNYGA "DAKTARAS" aprašo visokių ligų gydymą, kaip jos prasideda, kaip apsiriskti, kaip išvengti ir kaip greitai, geriau ir kur galima išsilydyti.

TA KNYGA labai plėdina aprašo apie vyru pa- siųsyties bei ligas ir taip pat apie moteris teipa- dang.

ŠIOJ KNYGOJ "DAKTARAS" dikčiai aprašo, atidengiant daug paslapčių apie geriausius sma- gumus žeminiuo gyvenimo ir taip pat kaip ir kada geriausia yra apsigyventi ir kaip.

KNYGA "DAKTARAS" yra pavelkiais ilus- tratuota, parodo ir giliausias kuno dalis, išsiki- na paslapties. Ir reikalinga kaip sveikoms.

APART KITA SKYRIUS reikalingas rodijame skaityti apie nervų, kraujo, inkstų, romatizmo, odos, vidurių, mslipnėlio, brochitis ir lim pa- cius ligas; taip pat apie moterų nevėikimus ir kitas visokias ligas, seklos nubėgimo ir t. t.

JEI SERGI, tai pirmiau ne kaip manai varloti kokius nors iškarnas ar krečtis, o prie gydyto- reikiu būtinai perskaityti knygą "DAKTARAS". Dang žmonių išejo nuo rodo "DAKTARO".

YPATINGAI serganties, nusilpę, sokinties, pa- sigadinę per janyvates klaidas ir varginamį vi- siokius, kaip paprastomis šveikomis, taip užsėn- jusiomis ligomis, šioje knygoje atrastie tikrą ro- dą.

TODĖL, kad ta knyga dėl labo visuomenės iš- duota, tai kiekvienas apsiurda ją DOVANA! Ir- ris tik atsig 10c. stampomis prisistimti.

REIKALAUK DAR ŠIANDIEN, išperant šit- tą apgarsinimą ir adresuok teip:

The Philadelphia Medical Clinic
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

• PASARGA: Profesionališki Daktarai Klinikos pasiekimais greit viso- kias ligas gydo.

